

Londrada heyecan ve asabiyet!

Musolini, Italyanın Mısır her zamankinden daha çok sağlam bir dostlukla bağlanmak istediğini söyledi

Musolini ayın 22 sinde dönüyor

Derneli kadı dört yüz milyon müslüman namına (?) italyan başvekilinin elini öptü

Musolininin Afrika seyahati Londra'da çok manidar görülmektedir

Londra 16, (Hususi) — Musolini'nin Afrika seyahatinde araplara karşı gösterdiği fevkalade alaka ve ehemmiyet, İngilterede büyük bir endişe uyandırmıştır. Araplar namına ilk minnettarlığı gösteren de Derne kadısı olmuştur. Kadı, Musolinin önünde söylediği nutukta demiştir ki:

"Dünya yüzündeki dört yüz milyon Müslüman, sizin gösterdiğiniz hususi alakaya karşı duygusuz bir halde kalmıyacaktır. Müslümanlar, kendi dinlerine verilen ehemmiyetten dolayı minnettarlıklarını fiili bir şekilde izhara âmededirler."

Bugünkü (Deyli - Meyl) gazetesi de diyor ki:

"Mareşal Balbo gazetecilerin resim çıkarmalarının yasak olduğunu ihtar etmiştir. Bunun hilafında hareket eden bir gazeteci askeri makamın takibatına maruz kalacaktır."

İngiliz gazetesi, Balbo'nun bu ihtarını, Libya'da yapılmakta olan istihkamların fotoğraflarının çekilmemesini temin etmeğe atfetmektedir.

Mısır ve Suriyeli on iki arap gazetecisi Musolini ile birlikte seyahat etmektedirler.

Mısır hududundan Tunusa kadar uzayan iki bin kilometrelik yolu kışat eden Musolininin seyahatine iştirak eden kafil 8 mil uzunluğunda bir kervan halinde yola devam etmektedirler. Mısır gazetecilerine beyanat veren Musolini, Italyanların Mısırlılarla dost olmak istediklerini ve uzak devirlerde Italyanlarla Mısırlılar arasında mevcut olan dostluğun yenilenmesi için çalışacağını söylemiştir.

MUSOLINI AYIN 22 SINDE DÖNÜYOR

Roma, 16 (A.A.) — M. Mussolini'nin Afrika'dan evvelce mukarrer olduğu ve hile bu ayın 23 ünde değil, 22 sinde avdet edeceği beyan edilmektedir. Zira, kendisi faşist mücadele teşekküllerinin teessüsünün yıldönümü münasebetile yapılacak olan nümâyişlerde hazır bulunmak arzusundadır. Belediye makamı, Duçe'yi karşılamak için muazzam hazırlıklar yapmaktadır.

İngilizlerle İtalyanlar arasında nüfuz ve hakimiyet rekabeti uyandıran müstemleke yavruları

İki kardeş arasında kanlı bir kavga

İbrahim çekmeceyi açtı, on beş lirayı aldı ve gezmeğe gitti

Dün gece, saat 23 buçukta, Kumkapı Nıncasında bir vak'a olmuş, bahçeli kahve sahibi İbrahim, karından bıçakla yaralanmıştır.

Öğrendiğimize göre İbrahim, dün karnaval yortusunun son günü şerefine Balıklıya gitmiş, epey içmiş, eğlenmiştir.

Gece kahveye dönen İbrahimle ağabeyi arasında bir münakaşa

çıkılmıştır. Ağabeyi, İbrahim'in kendisinden habersiz dükkân çekmesinden 15 lira alarak gezmeğe gitmesine kızmış, bu yüzden İbrahimi tartaklamaya başlamış, bu sırada yere düşen İbrahim'in iç cebinde bulunan kılıfsız bıçak karnına batarak yaralanmasına sebep olmuştur.

Yaralı İbrahim, Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmış, tedavi altına alınmıştır. Yarası ölüme inta edecek şekilde tehlikeli değildir.

Şarktaki büyük kalkınma programı

Bütün doğu elektriğe kavuşuyor büyük inşaata başlandı, Erzurumda yeni bir şehir kurulacak!

Üçüncü Umumî Müfettiş Tahsin Uzer bu sabahki ekspresle şehrimize geldi.

Tahsin Uzer Şarkın kalkınması için Doğuda yapılacak yenilikler hakkında bu sabah kendisiyle görüşen bir muharririmize şu sözleri söyledi:

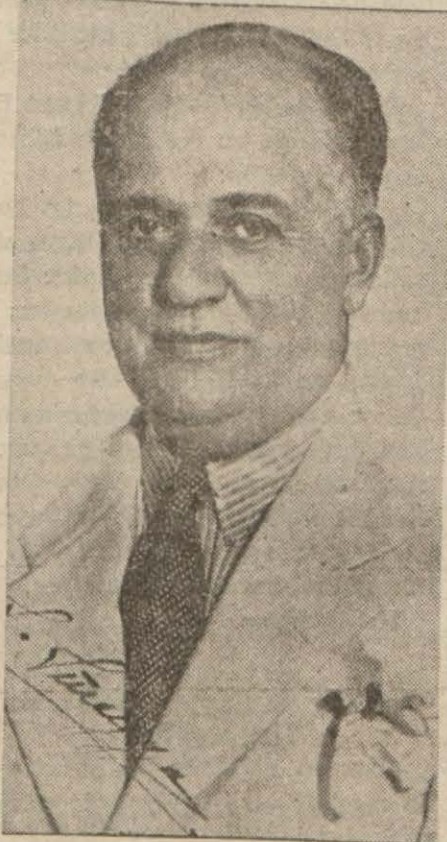
ŞARKTA YAPILACAK YENİ İNŞAAT

— Müfettişliğe ait işler hakkında görüşmek ve büyüklerimize veda etmek üzere Ankaraya gitmiştim. İstanbulda bir hafta, on gün kadar kaldıktan sonra doğrudan Trazona gideceğim.

Trabzonda bir milyon ikiyüz bin lira sarf ile 250 yataklı bir nümune hastanesi yapacağız. Hastahenenin inşaatı son baharda bitecektir.

Müfettişlik merkezi olan Erzurum şehrinin baştan başa yeni bir şehir haline getirilmesine çalışılmaktadır. Bu cümleden olarak (Yeni Erzurum resmî mahallesi) inşasının münakasası önümüzdeki ay bitmektedir. 720 bin liralık kısmı 6 Nisanda ihale edilecektir.

Erzurum ve Kars şehirlerinin haritaları bitmiştir. Erzurumda beş

Tahsin Uzer

sene evvel başlanıp noksan kalan büyük mektebin inşaatı ikmal edilecektir. Bunun için 250 bin lira sarfedilecektir.

(Devamı 2 nci sahifede)

Şuşnig Bu hafta Budapeştede!

Habsburg meselesini görüşeceği anlaşılıyor

Viyana, 17 — Şuşnig bir kaç güne kadar Budapeşteye giderek Macaristan hükümetini resmen ziyaret edecektir. Şuşnig, Macaristan Başvekilî Darani ile bilhassa Habsburgların tahta getirilmesi meselesini görüşecektir. Görüşülecek meseleler arasında İtalya-Almanya münasebati ve bu iki hükümetin Habsburglara karşı alacakları vaziyet de müzakere edilecektir.

16 Mart Faciası

Bugün Şehitlerin mezarlarına gidildi ve hatıraları anıldı

Bundan on yedi yıl evvel bugün İstanbul, bir çok diğer şehirlerimiz gibi itilâf kuvvetlerinin işgali altına girmiş bulunuyordu. İstanbul sularında şehre doğru uzanan büyük ve korkunç top namlıları halkı korku ve heyecan içinde bırakıyor sokaklara dökülen düşman kuvvetleri şehrin inibitini bozuyordu. İşte o gün, 16 Mart sabahı birçok Türk dilâverleri kahpecesine kursuna dizilmiş, şehrin dört yanında buna benzer cinayetler işlenmiştir.

(Devamı 2 nci sahifede)

B. Grandi Hariciye Nazırı

Şimdiki İtalyan Hariciye Nazırı Londraya gidiyor

Paris, 16 (Hususi) — Entrensijan gazetesinin yazdığına göre, Musolini, şimdiki İtalyan hariciye nazırı B. Ciyano'yu Londra sefirliğine tayin etmek niyetindedir. Londra sefiri B. Grandiye Kont payesi verilecek ve kendisi hariciye nazırlığına getirilecektir.

Makineye verirken

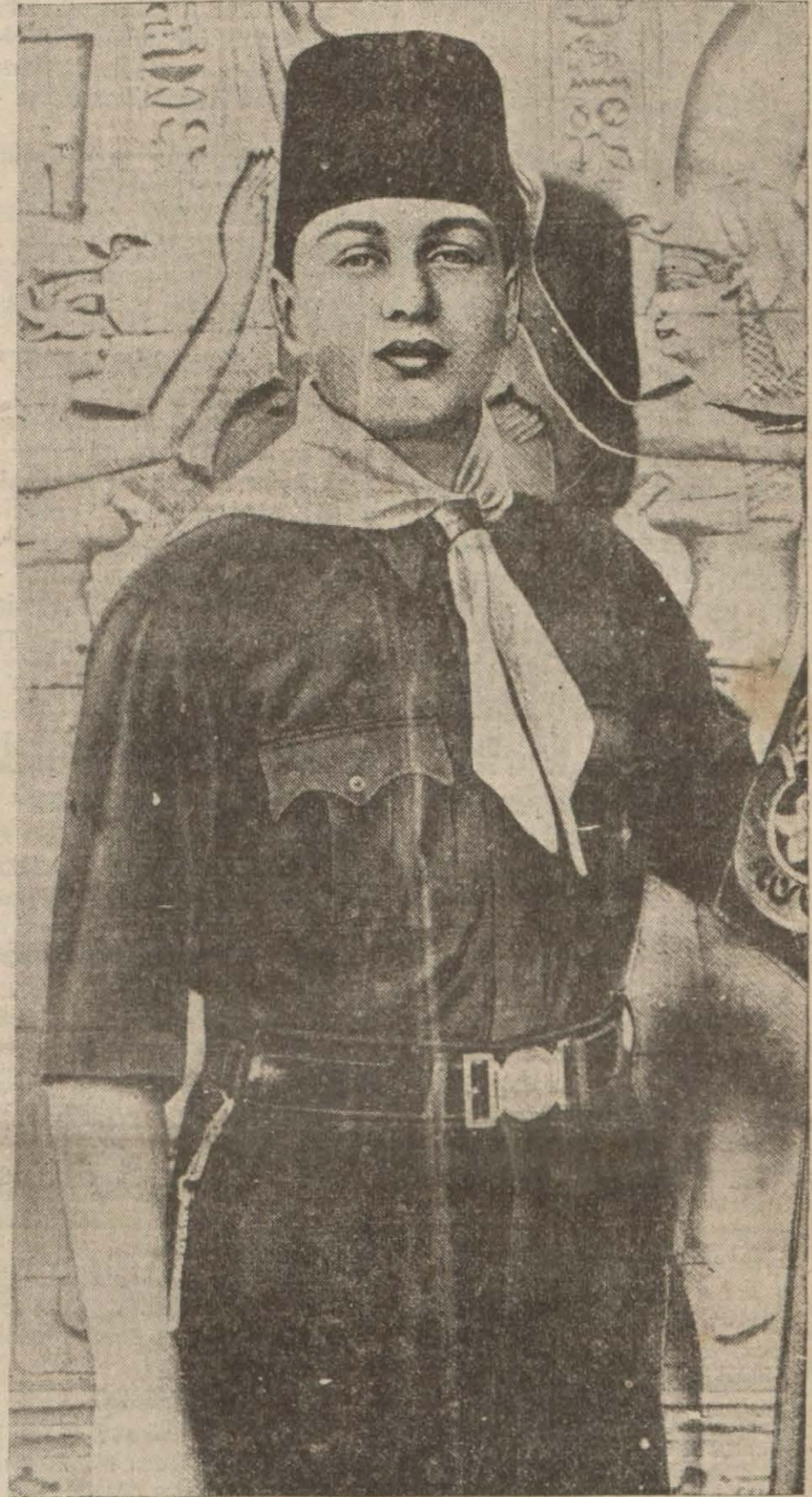
Kudüste kanlı çarpışmalar oldu

Üç kişi öldü, otuz Musevi yaralandı

Kudüs, 16 (Hususi) — Filistinin Tiberiye muntakasında araplarla, yahudiler arasında şiddetli ve kanlı çarpışmalar oldu.

Bu karışıklıklarda müsellâh Araplar otuz Yahudi'yi yaraladılar. Üç kişi de öldü. Bütün Filistinde heyecan günden güne artmaktadır.

Kral Faruk Pariste

Babası kral Fuadın ölümünden sonra geçen yıl Mısır tahtına çıkan genç ve dirayetli Mısır kralı Faruk, hemşireleriyle birlikte Mısırdan Fransa'ya gitmiştir. Mısır kralı hususi surette seyahat etmektedir ve şimdi Pariste bulunmaktadır.

Türkkuşu filosu bu sabah Ankaraya döndü

Filonun kahraman gençleri bir iki gün sonra Edirneye gidecekler

(Yazısı 2 nci sahifede)

Antonesku geldi

Romen hariciye nazırı merasimle karşılandı, bu akşam Ankaraya gidiyor

Antonesku

Dost ve müttefik Romanyanın Hariciye Nazırı Bay V. Antonesko bugün saat 14 de şehrimize geldi. Bay Antonesko'yu hamil bulunan Romanya vapuru rıhtıma yanaşmış Vali ve Belediye Reisi Muhiddin Üstündağ, Emniyet Direktörü Salih Kılıç, İstanbul Kumandanı vapura çıktılar ve dost Hariciye Nazırına "Hoş geldiniz", dediler, Bay Antoneskoya zevcesi, nezaret müsteşarı, kalemi mahsus müdürü ve Türkiye elçisi Bay Hamdulah Suphi refakat etmektedir.

Bay Antonesko, rıhtıma çıkınca bir kıta asker tarafından selâmlandı. Bunu müteakip bando evvelâ Romanya millî marşını, sonra da

(Devamı 2 inci sahifede)

Yavrular da böyle geziyor

Şarktaki büyük kalkınma programı

(Birinci sahifeden devam)

İRAN TRANSİT YOLU

Şarkın başlıca ticaret ve ihracat yolu olan İran transit yolunun muhtelif ve mühim parçaları ihale edilmiştir. Bu yaz yolda mühim bir faaliyet görülecektir.

Avrupa a ismarlanarak gelen otobüsler Trabzon'a çıkarılmışlardır. 1 mayıstan itibaren bu yolda işlemeğe başlayacaklardır.

DEMİRYOLU FAALİYETİ

Memleketimizi çelik ağırlarla örmeğe ve Şarkı garba bağlamak için demiryolu inşaatı hummalı bir faali etle devam etmektedir. Kemah-Erzurum arasında bu yaz demiryolu faaliyeti en geniş makyasta devam edecektir. Hat Erzincana 938 Eylülünde varacak 939 Eylülünde de Erzurum yeni demiryolu ağırla kavuşacaktır.

ELEKTRİK

Şarkta en küçük kasabaların bile nur ve ziyaya kavuştuğunu görmek başlıca emellerimizdendir. Bu cümleden olarak ilk partide 16 şehir ve kasabanın elektrikle tenvirine ait projeler ikmal edilmiş ve tetkik edilmek üzere Nafia Vekâletine gönderilmiştir.

Bunlar meyânında Erzurum, Kars, Rize, Sarıkamış, Kağız - man, Iğdır, Hasankale vardır. Ve ekseri yerlerde elektrik, su enerjisinden istifade edilmek suretile elde edilecektir.

YENİ AÇILACAK MEKTEPLER

Köylüyü ve halkı okutmak için açılan geniş okuma seferberliği cümlesinden olarak şimdilik Erzincan ile Karsta yüzler kişilik köy öğretmenleri yetiştir-

mek üzere mektepler açılacaktır. Iğdır, Pazar, Sarıkamış kazaları da bu yıl orta mektebe kavuşacaklardır.

Bundan maada Trabzon'da yeni bir lise binası inşa ettirilecektir.

ZİRAİ KALKINMA

Doğunun terakisi için çalı - şan Vekâletler meyânında Ziraat Vekâleti şarka çok ehemmiyet vermiştir. Vücut haraları tevsi ve yeniden ıslah ettirmektedir. Harman mevsimine kadar, köylüye verilmeğe üzere yeni makineler gönderilecektir.

ŞEİRLERE İÇME SUYU GETİRİLİYOR

Ekseri şark şehir ve kasabalarının civarında iyi ve tatlı sular mevcuttur. Bunları şehre kadar getirmek bir tahsisat işi olduğundan uzun senelerdir bazı yerler içme suyu kavuşamamıştı.

Şimdi; Erzurum ve Erzincan içme sularının Devlet Demiryolları tarafından yapılması deruhde edildi. Nafia Vekâletinin bu büyük himmeti bu iki memleket halkını çok sevindirmiştir.

DOĞUDA YENİ BİR GAZETE

Şarka ve memleketi ait mühim haberleri günü gününe vermek ve okuma zevkini arttırmak üzere mühim bir gündelik gazete çıkaracağız. «Doğu» ismini verdiğimiz bu gazete mayıstan itibaren Erzurum'da in - tişara başlayacaktır. Gazetenin yeni alınan matbaa makine ve levazimatı tahrir heyetile beraber Erzuruma hareket etti.

16 Mart faciası

(Birinci sahifeden devam)

Bu cümleden olarak, Şehzadebaşında inzibat karakolunda da bir şeyden bihaber uyuyan altı Türk eri öldürülmüş, on beş kişi de ağır surette yaralanmıştı.

Bütün İstanbul halkı ile beraber her Türkün kalbinde derin ve acı bir sızı bırakan bu facianın şehitleri Eyüp mezarlığında yatmaktadır.

Bu münasebetle bugün Eyüp Sultanda büyük bir ihtifal yapılmıştır.

İhtifal dolayısıyla bütün mektepler dünden hazırlıklar yapmışlar, aziz Türk şehitlerinin mezarlarına konacak büyük mikyasta çelenkler hazırlamışlardır.

İhtifal öğleden sonra yapılabildiği halde halkın bir kısmı sabahtan, bir kısım mektepler de saat 11 den itibaren otobüs ve vapurlara binerek Eyübe akın etmeğe başlamışlardır.

Saat 14 te Eyüpteki şehitlerin mezarları başlarında binlerce İstanbullu toplanmış bulunuyordu.

Evvelâ bir muallim kürsüye gelerek 16 mart vak'asını anlatma ve o gün şehit edilenlerin hatıralarını canlandırmıştır.

Bundan sonra ilk mektepten bir çocuk 16 mart şehitlerine ithaf edilen bir manzumeyi okumuştur. Bir saatten fazla süren bu merasimden sonra çelenkler şehitlerin kabirlerine konularak ihtifale son verilmiştir.

Bu akşam da İstanbul Halk-evlerinde muhtelif toplantılar yapılarak aziz şehitlerimizin hatıraları yad edilecektir.

Türkkuşu filosu

Pazar günü yapılan büyük tayyare bayramına iştirak etmek üzere İzmir ve Ankaradan şehrimize gelen Türkkuşu filosu bu sabah Ankaraya hareket etmiştir.

Filo mensupları sabahleyin Yeşilköyde toplanmışlar ve saat on buçukta başta muallim yüzbaşı Zeki ve Vecihi olmak üzere teşviye gelenlerin alkışları arasında havalandırılmışlardır.

Filo ile beraber plânör ve paraşütçüler de şehrimizden ayrılmışlardır.

Türkkuşunun kahraman gençleri, birkaç hün sonra tekrar şehrimizden geçecek orada yapılacak bayrama iştirak etmek üzere Edirneye gideceklerdir.

Lindberg 18 martta Gelecek

Tayyareci Lindberg, karısıyla beraber, 18 martta memleketimize geçecektir. Adana, Gümrük meydanında yere inip gümrük muamelesini tamamladıktan sonra tekrar havalandırıp Yeşilköye inecek, oradan, benzin alacaktır.

Hindistandan gelen meşhur tayyareci, İstanbul'da çok kalmıyacak, hemen seyahatine devam edecektir.

Havacılarımız kendisini Yeşilköyde karşılayacaklar ve Bayan Lindberg'e Türk Hava Kurumu namına bir buket verecektir.

Kömür Sergisi

Devlet Demiryollarında koisylıklar

Ankara beynelmilel kömür sergisinin açılması tehir edilmiştir. Bu tehire sebep, bazı firmaların teşhir edilecek bazı maddelerin vaktinde yetişmeyeceği yolundaki işar ve müracaatlarıdır. Bu sebepten sergi, 23 nisanda açılacaktır.

Sergiyi iştirak ve sergiyi ziyaret edeceklerin kalacak yer bulabilmeleri için de ayrıca meşgul olunmaktadır. Otellerin kâfi gelmeyeceği gözönünde tutulmuş, bir iki büyük müessese ve mektebin bu işe tahsis muvafık bulunmuştur.

Sergi devam ettiği müddetce, Devlet Demiryolları idaresi, Halk trenleri tahrik edecek, bu trenlerle gelenler Ankarada kalacakları geceyi isterlerse trende geçirebileceklerdir.

Sergi içinde, sun'î bir kömür ocak yapılmıştır. Bu ocak, ziyaretçilere, kömürün yer altından nasıl çıkarıldığını, dışarıda kullanıma şekillerini, safha safha gösterecektir.

Cenevredeki heyet geliyor

Cenevreden gelen habere göre Hatay ana yasasını tedkik etmekte olan komite ayın sekizinde 20 gün tatil yapacaktır.

Bu münasebetle murahhaslarımız Cenevreden gelecektir.

Marahhaslarımızın cumartesi sabahı hareket ederek pazartesi sabahı İstanbul'a gelmeleri bekleniyor.

Harcirah tahakkukları

Bundan sonra harcirah tahakkukları için Nafia Vekâletinin hazırladığı harcirah mesafe haritası esas tutulacaktır.

Sabah ve akşam başmuharrirleri ne yazıyorlar?

Cumhuriyet

Hava bayramının büyük mânası

Bu sabahki «Cumhuriyet», te A-bidin Dayer Yeşilköyde yapılan Türkkuşu bayramının manasını tahlil ediyor: Bütün İstanbul evvelki gün Yeşilköyde koşuşu, Türk milletinin havacılığa ne kadar büyük bir ehemmiyet verdiğine en büyük bir delil sayılmaktadır.

Türk Hava Kurumu ile, Türkkuşu, zaten içimizde mevcut bir aşkı Pazar günü yapılan bayram münasebetile büsbütün tazeledi.

Milletlerin medeniyet ve kudret derecesini havacılıktaki mevki ile ölçmek yanlış olmaz. Türk milleti bu hakikati kavramış ve onun için 14 mart 1937 günü coşkun bir deniz gibi, Yeşilköy kıyılarına koşmuştur. Halkın bu heyecanını yansıtmak, idare etmek gerektir.

Açık Söz

Şehrin mühim bireksiği «Açık Söz» de Şakir Hazım Ergökmen Türkkuşu bayramının, İstanbul'da mühim bir eksikliği ortaya attığını söylüyor: Bu eksiklik nedir?

Büyük toplantılarda intizamsızlık, disiplinlilik, bu toplantı bir tecrübe olmuştur. İstanbul mesul makamları bu tecrübeden ders alarak, elbirliğile bu eksikliği tamamlamalıdır.

Küçük Haberler

İçeride

● 1936 ihracatımız ithalattan 25,700 lira fazladır.

● İzmirde bir cinayet olmuş, Hamdullah isminde biri arkadaşı Mehmedî üç yerinden yaralayarak öldürmüştür.

● Ankara Halkevi 20 Mart akşamı için büyük bir balo hazırlamaktadır.

● Meyvacılık mütahassısı Glayoberg tetkiklerde bulunmak üzere cenup vilayetlerimize gitmiştir.

★ Perşembe günü Atınada toplanacak olan Balkan antantı, Ekonomi konseyinde hükümetimizi temsil edecek murahhaslar dün gece Yunanistana gitmişlerdir.

★ Akarayda Taşkasap mahallesinde oturan ve beş gündenberi kaybolduğu yazılan Muhterem ismindeki 17 yaşındaki kızın, Taksimde bir doktorun yanına hizmetci olarak girdiği anlaşılmıştır.

★ Maarif Vekâleti, kademleri itibarile birer derece terfi etmeleri iktiza eden ilk mektep muallimlerinden 770 inin terfi için bir liste hazırlamıştır.

★ Karnutay 26 mart pazartesi günü toplanarak ziraî kalkınma, su işi, yeni memurlar kanunu projelerini tetkik edecektir.

★ Motör ve deniz inşaiye mütebassısı Asafın kızı Leylâ vefat etmiştir.

★ Şehir meclisi 937 mezbaha varidat bütçesini 1,607,000, masarif bütçesini 1,607,000 olarak kabul etmiştir.

★ Üsküdar hapishanesindeki mahkûmlardan bir kısmı Kocaali hapishanesine nakledilmişlerdir.

Dışarda:

★ Danimarka kralı Berline gitmiş ve Hitlerle görüşmüştür.

★ Lübnanda kabine ile muhalifler arasındaki ihtilâflar yeni bir kabine teşkili ile halledilmiştir.

★ Amerika hava inkişafı cemiyeti kâtibi şu raporu vermiştir: Sovyetlerin 7500, Almanların 5500, İtalyanın 5000, Fransanın 4000, İngilterenin 3500 tayyaresi vardır.

★ 20 temmuzda Moskovada toplanacak olan üçüncü beynelmilel jeoloji kongresine hükümetimiz de murahhas göndercektir.

★ Cumhuriyet Halk Partisi memleket dahilindeki bütün Halkevlerinde radyo bulundurulmasını kararlaştırmıştır.

★ Karabükte kurulacak olan Demir ve Çelik fabrikalarında çalışacak olan Türk mühendisleri Ankaradan hareket etmişlerdir. Fabrikada şimdiden en aşağı 1200 amele çalışacaktır.

Beş idam Mahkûmu ile Evlenen kadın

Amerika hükûmeti kadını hudut haricine çıkardı

Çok zengin olduğu söylenen Bayan Silvan isminde güzel bir İngiliz kadını Amerikahükûmeti hudut haricine çıkarmıştır. Bu kadın, idam mahkûmu erkeklerle evlenmek merakında olup bunlardan beş kişi ile evlenmiştir.

1934 yılında Amerikanın Sing-Sing hapishanesini ziyaret eden güzel İngiliz kadını idam mahkûmlarının bulunduğu hücreye girmek arzusunu izhar etmiştir. Arzusu yerine getirilen kadın, idam mahkûmları ile tatlı konuşmağa başlamış ve bunlardan birisini, kendisiyle evlenmeğe razı etmiştir. Halbuki koca olarak aldığı adam iki gün sonra elektrik sandalyesine oturtularak öldürülmüştür.

Bundan sonra başka bir hapishaneye giden kadın, karısını öldüren idam mahkûmu bir zenci ile evlenmek istemiş, zenci bittabi derhal muvafakat etmiştir. Fakat güzel İngiliz kadının ikinci kocası da yirmi dört saat sonra idam edilmiştir.

Üçüncü, dördüncü kere hep idam mahkûmları ile evlenen fakat evlendikleri adamlarla ancak birer, ikişer gün yaşayabilen kadın, beşinci kere evlenmek üzere Marfi namında bir idam mahkûmu ile anlaşmıştır. Fakat, kadın, yaşamağa meydan bulmadan mahkûm öldürülmüştür. Kadının idam mahkûmlarına karşı olan bu meclûbiyeti Amerika hükûmetinin nazarı dikkatini celp için, İngiliz kadını, geçen gün hudut haricine çıkarılmıştır.

İngiliz hava bütçesi

Londra, 16 (A.A.) — Evvelki gece Avam kamarasında hava bütçesi hakkında yapılan müzakereler, amele fırkası taktirinin 119 reye karşı reddi ve hükûmet tarafından tevdi olunan taktirin 94 reye karşı 210 rey ile kabulü suretile hitama ermiştir.

Pamuk satış kooperatifleri

Ankara, 16 [Hususî] — Iğdırda, pamuk mıntakası olan Tuzluca ve Iğdır kazaları ve Yaşköy Taşburun nahiyelerinde birer satış kooperatifi ihdası kararlaştırılmıştır. Bu işlerle meşgul olmak üzere dördüncü umumî müfettişlik iktisat müşaviri Şükrü, İktisat Vekâletince Iğdır'a gitmişlerdir.

Bundan başka, bir de satış birliği kurulacaktır.

sa, bu adamlar hakikaten şaşırmışlardır.

Vataniler iyi bilsinler ki, Türkiye'nin bir Roma siyaseti yoktur. Türkiye sömürge arayan ve isteyen bir devlet değildir. Fakat kendi hudutlarına bitişik olan Hatay Türklerinin henüz istiklâlini bile almamış olan Arap Suriye tarafından sömürge olarak istenilmesine asla tahammül edemez. Şayet Suriyenin başına geçenler böyle bir fikir kurarlarsa, mecnunane bir maceraya kapılırlarsa, Lafonten'in efsanelerindeki «Öküz olmak isteyen kurbaganın âkabetine uğrarlar».

Son Posta:

Dö Martel kaş yapayım derken göz çıkarıyor

«Son Posta», da Muhiittin Birgen Suriye ile aramızdaki dostluk münasebetlerimizi bozmamak için ne kadar dikkat ve gayret gösterdiğimize işaret ediyor:

Hatayda arap milliyetperverlerinin yaptıkları tahrikât malumdur. Oradaki Fransız makamları da bu tahrikâta göz yummaktadır. Taşnak ermeniler ve araplar Sanağın huzur ve rahatını bozmak için bir vasıta olarak kullanılmaktadır. Hem de silâh ve gayri mesul bir vasıtla.

Fakat Türk - Fransız dostluğu namına bu insanlık namına hareketin önüne geçmek icap etmez mi?

Akşam

Başmakalesi yoktur.

—DIŞ— SİYASA

Fransanın Rusya'dan ayrılmasını istiyorlar.

Bir garp paktı yapılması için İngiltere hükûmetinin, Almanya ve İtalyaya yaptığı teklife, bu iki hükûmet geçen gün cevaplarını verdiler. Verilen cevapların meali henüz malûm olmamakla beraber, Roma gazetelerinin neşriyatından İtalyanların verdikleri cevap hakkında bir fikir hasıl etmek mümkündür.

İtalyanlara göre, Avrupadaki arsulusal siyasetde, bugün için hali icap eden en mühim siyasi meseleler şunlardır:

Birincisi: Beş büyük hükûmet arasında kolektif emniyet namına bir pakt akti için izhar olunan Fransız arzusu, ikinci si: Mütakabil yardım ve emniyet namına, üç tarafı anlaşma yapılması hakkındaki İneilterenin teklifi, üçüncüsü: Belçikanın bitaraflık teklifi, dördüncüsü: devletler arasındaki silâhlama yarışı meselesi. Beşincisi: Sovyet Rusya Fransa paktı, altıncısı: Müttecavizin tayini ve İngiltere Fransa askeri ittifakı...

İtalyan gazetelerine göre, bu paktlardan bilhassa ikisi, hayati ehemmiyeti haizdir. Birinci, Fransavı Lokarnodan ayıran Rus - Fransız paktı, ikinci, Avropanın bugünkü vaziyetini emniyet altına almak üzere İngiltere ile İtalyayı ön plana koyan ve üç tarafı anlaşma yapılması hakkındaki İngiliz teklifidir.

İtalyanlar, İngilizlere verdikleri cevaplarla, yeni teklifler de bulunmakta ve 1936 yılında İngiliz hariciye nazırı Edenin yaptığı teklif muvabice yeni müzakerelere baslamağa amade olduklarını bildirmektedirler.

Bir notanın kaydettiği en mühim bir mesele de, beynelmilel bütün konferans ve toplantılar esnasında Avrupaya ait görüşülecek siyasi bütün meselelerde İtalyanın Almanyadan hiç bir suretle ayrılmayacağını bildirilmesidir.

İtalya ile Almanyanın Fransaya, Rus dostluğundan sarfı nazar etmesi için son defa olarak bir kere daha teklifte bulunacakları zannolunmaktadır. Esasen, İtalya ile Almanya, garp paktı hakkındaki İngiliz teklifi fine verdikleri cevabı aynı güne tesadüf ettirmişlerdir ve notaların mealleri birbirine çok yakın olduğu da söylenmektedir.

Henüz resmen ilân edilmeyen notalardan münderecat ögrenildikten sonra İngilizlerin bu hususta ne düşündüklerini anlamak mümkün olabilecektir. Fakat, (görünen köye kılavuz istemez) dedikleri gibi, İngiliz İtalyan rekabeti ve Almanya Rusya ve düşmanlığı göz önünde dururken kolay, kolay bir taslamaya varılabileceğini zannetmek te, fikrimizce, boş bir hayal olur.

Halk Filozofu

Mahsulleri Hasara Uğrayanlar

Maliye Vekâletinin aldığı yeni bir karar, mahsulleri hasara uğrayan mıntakalarda vergi alınmayacaktır. Ancak, bu kararın esasları, hulusaten şunlardır:

Ekilen tohum mahsul vermezse, vergi silinmiyacaktır. Tohum atılmadan evvel olan arızalar için vergi silinmiyacaktır.

Eğer hasar ve mahsulsüzlük, zeytin fındık ve bunlara benzer ağaçların kendiliğinden mahsul vermemesinden mütevellit ise vergi alınmayacaktır. Bu cihet tahkik edilecektir. Verginin takdir ve tayini için mahsul zamanı beklenecektir.

Japon elçisi itimatnamesini verdi

Ankara, 16 (Hususî) — Japon yanın yeni büyükelçisi To hikika Taketomi, dün saat 16 da Cumhurbaşkanımız Atatürk tarafından muvafakat merasimle kabul buyrulmuş itimatnamesini takdim etmiştir.

Bu kabule, Dişişleri Bakanı Rüştü Aras da hazır bulunmuştur.

Günün meselesi:

Şehrin, çöp yüzünden, tekrar sinek istilâsına uğramaması için tedbir alınıyor

İstasyonlar Mecidiyeden kaldırılacak

Şehrin sulanması için kullanılan yangın arazözlerinden, bir hâdise vukuunda istifade edilememesi karşısında, yeni arazöz lâzım

Belediye temizlik idaresi, Mecidiyeköy ve Kağıthane sirtlarına dökülen şehir çöpleri için ve niden bazı tedbirler almıştır. Bunların arasında bilhassa Mecidiyeköyünün tam arkasına tesadüf eden çöp istasyonlarının kaldırılması birinci safta gelmektedir.

Bugün Kağıthane sirtlarına döküldüğü söylenen çöpler, Mecidiyeköyünün dönemecine ve aşağı yukarı bir kilometre mesafesine dökülmüş bulunmaktadır. Bu, şimdiden kara sineklerin teşekkülüne sebep oluyor. Çöp dökülecek yerlerin tavini için temizlik idaresi

si tetkiklere başlamıştır. Alınan yeni çöp kamyonları, bütün şehrin çöplerini tamamen nakle kâfi gelmediği için üstü açık alelade kamyonlar da alınmıştır. Bu yıl çöp teşkilâtının daha esaslı ve sistemli bir halde yapılması mukarredir.

Malûm olduğu üzere İstanbul şehrinin temizlik idaresi, teşkilât noktasından çok zengindir. Fakat gerek sistem altında tevzin olunması ve gerekse her alışıyan yerine yeniden bir acemi getirilmesi yüzünden kadrodan matlup olan fayda hasıl olmamaktadır.

Bir de yazın şehrin sulanması noktası vardır. Bunun için de ara-

zözleri kullanmak doğru görülmemektedir. Her hangi bir yangın hâdisesinde derhal bulunmak vaziyetinde olan arazözlerin temizlik işine tahsis olunması caiz değildir. Bu itibarla şehrin sulanması için ayrıca arazöz tedariki muvafık görülmektedir.

Şehrin sabaha yakın temizlenmesi ve öğlede sulanması ve icap ettiği ve yani sıcakların derecesine göre lüzum görüldüğü takdirde akşamları da bir defa olmak üzere günde iki defa sulanması yeni çalışmalar esasları cümlesinden bulunmaktadır.

Adalarla Anadolu sahili vapurlarla bağlanıyor

Adalara rağbeti temin etmek için yeni bir eğlence programı!

Bu yıl Adaları güzelleştirme cemiyeti tarafından, Adalara rağbeti temin maksadıyla yeni bir çalışma programı hazırlanmış ve ayrıca Akay idaresiyle müzakereler yapılarak Adalar tarifesinde yapılması zaruri görülen tadilat esasları tesbit olunmuştur.

Bilhassa Büyükdada yapılacak eğlenceler için ayrıca vapur tahsis te emmül olduğu gibi iskele ile Yürükali plajı arasında hususi ve küçük vapurlar kullanılması da mukarrer bulunmaktadır. Üç yıldanberi tetkik olunan bu nokta da hemen hemen hallolunmuş gibidir. Bu cihet adaları Maltepe sahillere bağlayabilmektir. Eskidenberi günde ancak iki vapur seferi ile bağlanan bu iki iskele arasında muntazaman bir kaç sefer ihdas olunacaktır. Bu seferlerden birinin geceye tahsis olunması mukarredir.

Bu yıl Ada plajında da islahat ve tadilat yapılmaktadır. Gazino ikmal olunacaktır. Fiatlarda bir tenzilât yapılması mukarredir. Ayrıca Maden taraflarında bazı banyoları da bu yıl müteakip islah olunacaktır. Çünkü bu hamamın müsteciri üç sene müddetle kırıcı bulunmaktadır. Ancak bu yıl, hamamlar için mevzu talimatnamenin bütün icapları tatbik ettirilecektir.

Güzelleştirme cemiyeti bu yıl deniz eğlenceleri tertip edecek ve Adaspor klübünü himaye ederek deniz sporları, yarışlar hazırlayacaktır.

Dekanlığı Kimse kabul Etmiyor mu?

Hukuk Fakültesi için yapılan görüşmeler

Bir hafta kadar vel Hukuk Fakültesi dekan ve idare hukuku ordinarıyus profesörü Süddik Sami istifa etmişti. Rektörlük ve Vekâlet bir haftadanberi yeni bir dekan tarafından için çalışmaktadır. Bütün Hukuk Fakültesi profesörleri de kanlık vazifesini kabul etmeleri için teklifler yapılmış fakat hiç birisi bu vazifeyi kabul etmeyeceklerini bildirmişlerdir. İktisat Fakültesi de-

kam Ömer Celâl Sarçın hukuka dekan olması için konuşmalar yapılmış ise de yeni kurulan bir fakülte için bunun mahzurlu olacağı dolayısıyla Ömer Celâlin de Hukuk Fakültesi olması ihtimali kalmamıştır. Fakülte içinde dekanlığı hiç bir profesörün kabul etmemesi dekanlığın geçen yılı Üniversitelerden ayrılan Etem Menemen'in dekanlığa getirilmesi için teşebbüsatta bulunulacağını meselesini ortaya çıkarmıştır.

TEŞEKKÜR

İntişarımızı kutlulayan Anadolu refiklerinize ayrı ayrı teşekkür eder. Karşılık olarak muvaffakiyetlerini dileriz.

Hayvan Gıdalarının Fennî yapılışı Öğretilecek

Birçok vilâyetlerde merkezler açıldı

Hayvanî gıdalardan, fennî şekilde neler yapılması mümkün olduğunu köylüye tanıtmak ve kendilerini de tamamen fennî istihşalata alıştırmak üzere muhtelif vilâyetlerin merkezi köylerinde asri inekhaneler açılması kararlaştırılmıştır.

Bunun için evvelâ İstanbul, İzmir, Bursa, Trabzon, Kars gibi vilâyetlerin bazı kaza veya köylerinde bu işe en müsait sahalara aranarak istihlak edilecek ve inşaata başlanacaktır.

Yağ, peynir, yoğurt, kaymak gibi kıymetli ve sıhhi gıdaların daha fennî şekilde yapılması köylüye öğretilmektedir.

Lise talebeleri Bir tayyare Alacaklar

Nişantaşı kız orta mektebi talebeleri, aralarında para toplayarak, Türk Hava Kurumuna bir tayyare hediye etme karar vermişlerdir. Alınacak bu tayyareye diğer mektepler talebeleri de iştirak edeceklerdir.

Mekteplerde, bunun yardım için komisyonları teşekkül veyardım toplamağa başlanmıştır.

Portakallar Susuz

Portakalların çürümesine niçin sebebiyet veriliyor?

Küçük esnafta portakallara karşı rağbetsizlikten zarara giriyor

S ON hafta zarfında piyasaya fazla miktarda suyu çekilmiş portakal sevkolunduğu görülmektedir. Buna rağmen fiatlarda fazlalık muhafaza edilmektedir. Keyfiyetin en mühim tarafı, portakal tacirlerinin ihracat ihtimaline karşı gelen mahsulî stok bir halde bulundurulması ve piyasaya sevketmemesidir. Bu yüzden portakallar kıymetini kaybetmektedir.

Şimdiye kadar mühim miktarda portakal ihraç olunmuş. Fakat mevsimin geçmesi münasebetiyle ihracat durmuştur. Piyasada şayi olan bir habere nazaran civar memleketlerden mühim miktarda portakal istenecektir. Halbuki ticaret işleriyle uğraşan resmi mahafil bu şayiye tekzip etmektedirler.

Tacirler bu yüzden malların kalitesini bozmaktadırlar. Dün gene piyasaya, stok bir halde kalıp çürümeye yüz tutmuş bir kaç bin sandık portakal sürülmüştür. Portakallar önce kâğıtlar içinde çıkarılmaktadır ve bu suretle çürükleri kapatılmaktadır.

Perakendeci esnaf içinde bu hâdiseden zarar görmüşlerin mikdarı fazladır.

Bu vaziyet karşısında halkın rağbeti de düşmüş ve portakallar yüzüstüne kalmıştır.

Halbuki keyfiyet, müstahsilleri zarara sevkettirir. Mahallinde mühim miktarda portakal mevcut olduğu, fakat bu vaziyet karşısında alıcı eller kalmadığı ve yani rağbet bulunmadığı için sevkedemedikleri de söylenmektedir.

Göçmenler Verilen eşyayı Satamıyacak

Satın alanlar da ceza görecektir

Göçmenlerin müstahsil bir vaziyete getirilmesi için yapılan yardımlar meyanında kendilerine meccanen verilen araba, sapan, pulluk gibi zirai âletlerle, çift hayvanı ve tohumluk buğdayların bazı yerlerde elden ele satıldığı görülmüştür.

Asıl gayeyi haleldar eden bu halin önüne geçilmesi için Sıhhat ve İhtimai Muavenet Vekâletinden Vilâyete bir tamim gönderilmiştir. Tamimde, hükümetçe göçmenlere verilen bütün maddelerin kat'iyyen satılmaması ve satın alınmaması, buna teşebbüs edenler görülürse şiddetle mani olunması bildirilmiştir.

Ticaret Odası Umumi kâtibi Ankaraya gidiyor

İstanbul Ticaret Odası Umumi Kâtibi Cevat Nizami Oda büttesi hakkında Vekâlete izahat vermek üzere bir kaç gün sonra Ankaraya gidecektir.

Umumi Kâtip, Ankarada kaldığı müddet zarfında odanın diğer bazı idare işleri ile meşgul olacak bu arada yeni ticaret odaları teşkilâtı üzerinde hazırlanan proje hakkında sorulacak bazı noktalara cevap verecektir.

Tahrir komisyonları Faaliyetlerini Artıracaklar

Arazi tahrir komisyonlarının çalışmaları hakkında Maliye Vekâletinden bir tamim gönderilmiştir.

Bunda, kış dolayısıyla faaliyetlerini tahdit etmiş olan yerlerdeki arazi tahrir komisyonlarının, yeni den teşkil için Vekâletten yeni emir beklenmemesi ve bu işlere seccilecek kimselerin istenilen vasıfları haiz olmasına dikkat edilmesi bildirilmiştir.

Bütün köylerde Bayram Yapılıyor

Köy Kanununun yıldönümü perşembe günü

Köy kanununun tatbik mevkine konulduğunun yıl dönümü 18 Mart Perşembe gününe tesadüf etmektedir. Köylerimizin kalkınması yolunda mühim bir âmil olan ve köylüye medeni hayat ve yaşayışın icaplarını temin eden bu kanunun meriyyete girdiği ilk gün münasebetiyle bütün köylerde tören yapılması kararlaştırılmıştır. Bu cümleden olarak şehrimiz köylerinde de merasim yapılacak ve bugün layık olduğu ehemiyetle karşılanacaktır.

Danslı çaylar ve talebeler

Son zamanlarda bazı talebeler, danslı çaylara dadanmışlar, bunların derslere karşı olan bağlılıklarında bir gevşeklik görülmüştür. Mektep idareleri bu gibi talebeler hakkında bazı tedbir kararları almıştır.

Beyoğlu Üçüncü Sulh Hukuk Hâkimliğinden:

Mahkemenin 936/1469 sayılı dosyasıyla İstanbul Maliye Muhakemat müdriyeti tarafından Beyoğlundaki Ayaspaşada Nihat Bey apartmanında Üsküdarlı Mehmet aleyhine açılan alacak davasından dolayı Mehmede gönderilen davetiyede mahalli mezkûrdan çıktığı ve halen ikametgâhı meçhul bulunduğu anlaşılmış olmakla davacı hazine vekilinin istigale ilânen tebligat ıcrasına karar verilmiş ve muhakemesi 3/4/937 saat 9 buçuğa talik edilmiş olduğundan işbu gün mahkemeye gelmediği takdirde gıyabında muhakemesine bakılacağı davetiye tebliği makamına kaım olmak üzere ilân olunur.

936/1469

Halk filozofu diyor ki:

Ha şunu Bileydin!

Bütün dünya bilir ki biz muharip, silâhsöz, şovalye bir milletiz. İyî harbederiz. Bu böyleyken, merhametli bir milletiz de. Garplilerden büyük farkımız da budur. Onlar, vakıa, şovalyelerin nesilleridir. Fakat biz hâlâ şovalyeyiz!

Nitekim, şu Habeşistan meselesi olduğu zaman elimizde olmadan Habeş milletine, Habeş İmparatoruna en çok biz acıydık.

Gel gelelim kazın - kara kaz da olsa - ayağı öyle olmadı mı anlaşıyor!

Bizim o acıdığımız Habeş İmparatoru Necâşiye bakın ki tutmuş, dertli başında sanki dert yokmuş gibi Suriye milletine bir mektup yazmış. Ögüt veriyor!

Neler buyuruyor bakınız:

— Habeşistan faciası, diyor, başkalarına iyi bir ders teşkil etmelidir. Korkuyorum ki İskenderun faciası (!) da bir mütemmim ders teşkil etmesin! Milletler Cemiyeti u tanmadan zavallı İskenderunda da Türklerin haklarını tanıtmıştı! Milletler Cemiyeti kuvvetliyi ve zalimi tutar, zayıf ve mazlûmu tutmaz!..

Herif bu menval üzerine bir hayli acıpk ukalâhklardan sonra, Suriye ulusuna (müttehit olmayı ve hazırlanmayı) tavsiye ediyor!

Filhakika Habeş İmparatorunun bu mektubunu alan Fahri - el - barudi cevabında bu öğütleri pek beğenip ve:

— Sizi temin ederim ki eğer Türkler, diyor, anlaşmaz siyasetinde ısrar ederlerse biz onlarla dövüşür, ya hudutlarımızı himaye eder veya hut ta mahvoluruz!

Habeşistanı meğer nasıl bir kafa idare ediyormuş, anlaşıldı mı? Şimdi Habeşistan tevekkel mahvolmamış, demez misin?

Bu nasihatlere göre hareket edecek olanların da elbette mahvolaraklarını evvelden bilmiş olmalarına kim hayret eder?

Halk filozofu

Buğdayı koruma vergisi

Buğdayı koruma vergisi, geçen 936 senesindenberi umumî muvazeneye alınmıştı. Maliye Vekâleti, alâkadarlar, bu münasebetle bir tamim göndermiştir. Bu tamimde, bu verginin umumî muvazeneye alınması mahiyetinde ve cibayet şeklinde bir değişiklik olmadığının tahsilin üç parçalı bir makbuzla yapılacağı bildirilmiştir.

Birimizin derdi Hepimizin derdi Şehirde nakil vasıtaları azdır

Okuyucularımızdan biri bize bir mektup göndermiş, diyor ki:

"Hava bayramından biz mahrum kaldık. Paramız da vardı, bilet de alabiliştik. Trenler dolu imiş bize ne?.. Kalabalık imiş ve fazla adam alamazmış bize ne? Biz, hava bayramımızdan mahrum kalmamak isteyen halkız.

Fakat sonuna kadar bekledik, gımdik halde ve elimizde biletimiz bulunmasına rağmen Yeşilköye gidemedik ve mahrum kaldık. Bunun mes'uliyeti kime aittir?..

Bu okuyucumuz, belki yüzbin insanın derdini ifade ediyor. Filhakika hava bayramında bir yüz bin insan daha bulunabilirdi ve bu miktardan her halde eksik olmamak üzere kesif bir kalabalık vasıtasızlıktan gidememiş bulunuyor.

Bunun sebebi çok mühimdir. Bir ihtiyatsızlık ve bir hesapsızlık işidir. Bu, daima böyle olmuş ve daima şikâyet zemini teşkil etmiştir.

Evvelden bir hesap yaparak böyle günlerde nakil vasıtalarını çoğaltmak mümkün iken bunun yapılmaması ancak bir ihtiyatsızlık olarak muhakeme edilebilir.

Birimizin derdi hepimizin derdi derdini demekte ne kadar haklıyız. Görülüyor ki bu okuyucunun derdi yalnız bir adamın ve hattâ bin adamın ve hattâ yüz bin adamın derdi değil, aynı zamanda şehrin bir derdidir.

Edebî roman: 13

Sen de seveceksin!

Etem İzzet Benice

— Yazık be kız sana!..
Dedi,
— Ağlama, ağlama. Dur bakalım..
Diye odanın içinde dolaşmağa başladı.

Yüzbaşının evi
Gece ilerlemişti. Komiser daldığı düşüncelerden ayrıldı. Sert bir sesle sordu:

— Kız bütün bu anlattıkların doğru mu?..

Genç kadın sözüne bütün varlığını, benliğini katarak:

— Doğru..

Dedi. Geçkin yaşı, kız babası komiser de buna inandı.

— Sana öyle ise bir kolaylık..

Diye söze başladı:

— Çocuğun göğsüne koyduğun bu kâğıdı yırtacağım. Ço-

cuk senin olmayacak. Onu «Darülaceze» ye göndereceğim. Seni de iyi bir yere vereceğim, izini kaybedeceğim. Bu yüzden bir araştırma olursa onu karşılamak da bana düşer. Nasıl iyi mi?..

Genç kadın, şaşkın, anlamamış, söyleneni kavramamış sordu:

— Ben kurtuluyor muyum?..

— Kurtuluyorsun!

— Ya muhtar yine beni yakalattırtsa?..

— Hangi muhtar?..

— Piripaşa muhtarı. Şevket..

— Ne diye yakalatsın?..

—

Komiser bir daha sordu:

— Onun senden bir zoru mu var, ne diye seni kovalasın..

—

Ergen kadın muhtarın:

— Ne yapsan elimden kurtulamayacaksın..

Dediğini kulağında tazeledi. Ürperti. Komiser bir daha sorunca, Lütfiye muhtarın hikâyesini de uzun uzun anlattı. Komiser buna da sevinirdi.

— Aferin sana kız. Gözüme girdin. Sen alından öpülecek şeysin.

Dedi, ilâve etti:

— Korkma. Tırnağına bile dokunamaz. Ben onu çağırır, kuşağına üflerim.

Ve.. bir daha anlattı:

— Seni iyi bir yere yerleştireceğim. Orada böyle namusunla çalışacaksın, kurtulacaksın. Bu süçünü saklıyacağım. Benim videdim, seni kurtardım. Kırk yıldır bütün suçluları adliyyeye gönderdim, bir suç üzerinde de hüküm vermem benim vicdanımdaki mahkemenin salâhiyeti içinde olsun.

Ve.. ilâve etti:

— Seni, şimdi kendim götüreceğim..

— Nereye?..

— Yüzbaşının evine. Haydi kalk!

— Çocuk?..

— Onu da gelince darülacezeye..

— Siz dönünceye kadar o açlık - tan ölmeyi mi?..

Bu sorguda kalbi sökülüp alınan bir annenin bütün yarası, bütün sızısı vardı. Komiser:

— Birşey olmaz. Ben onu geldiktenberi emzirttim.

Deyince bunda da anne, anıneliğinin bütün sevincini buldu ve:

— Gidelim..

Diye yerinden kalktı. Bu kalkışta yine onda; onun sönük, durgun, ölü gözlerinde yeni bir ışığın parıltısını tutuşturdu!

II

Yeni bir hayatın eşğinde

Pencerenin arkasından

— Süt anne..

— Evet yavrum..

— Şu ev kimin evi?..

— Ali paşanın evi..

— Kim bu Ali paşa?..

— Baruthane nazırı imiş..

— Ya o ev..

— Ragıp paşanın..

— Ragıp paşa kim?..

— Bahriye şurası reisi..

— Hummm..

— Bu karşıdaki?..

— Süleyman paşanın..

— O kim?..

— O da bahriyeli..

— Onun altındaki?..

— Kanun babanın!..

— O da bahriyenin babası..

— Benim babamın babası mı?..

Genç kadın güldü. Bön bön, yalnız sorduğunun karşılığını anlamadan dinliyen ve birinden öbürüne geçen çocuğun yanaklarını avuçlarının içine aldı:

— Oh.. canım, yavrum..

Diye siktı, siktı:

— O senin babanın babası değil. Bahriye zabiti. Bahriyeliler ona sevgilerinden ve işlerinden ötürü kanun babası diyorlar.

Dedi, çocuğu öptü.

— Bu ev kimin?..

— Doktor Aziz beyin!..

Çocuk yine sormalarını sürdürürüyordu:

(Devamı var)

NEVİL ÇEMBERLAYN

HIKÂYE

Yazan: Hüseyin Tefvik Tektaş

Birleşmeyen dudaklar

“Üzerinde güneş batmıyan,, İngiltere topraklarını kimler idare ediyor?.

Baldvin Mayısta çekiliyor; bu mesuliyetli sandalyeye gelecek olan Nevil Çemberlayn kimdir?.

Babası, Nevil Çemberlaynı fabrikatör yapmak istiyordu, fakat, tali onu İngiliz Maliye nazırlığına getirdi, en nihayetle İngilterenin mukadderatını eline alıyor..

İngilterenin şimdiki hükümet reisi Baldvin

İngiliz Başvekili Stanley Baldwin, İngiltere Kralının taç giyme merasiminden sonra Baş Vekâletten çekilerek, siyasi hayattan uzaklaşacaktır. Daha doğrusu hükümetten ayrıldıktan sonra Lordlar kamerasına girecek ve büyük fırsatlar fikir ve reylerden istifade edilecek bir şahsiyet safına geçecektir. Bütün ortadan çekilecek değildir, sadece kabineyi bırakacaktır. Vaktinin büyük bir kısmını sayfiyesinde geçirecektir.

İngiliz Başvekili, belki de tevaazuundan, kendisinin iyi bir iş adamı olmadığını söyler. Filhakika mütevazidir, iyi giyinmesini ihmal ettiği de buna şahittir. Fakat talakatı kuvvetlidir. Doğrudan doğruya kalbe hitap etmesini iyi bilir.

Bildiği işlerde de cesurdur. 1926 da çıkan amele grevini bastırması, eski Kralı tahtından uzaklaştırması, yapabileceği işlerde becerikliğini isbat eder.

Nutuklarından birinde İngilterenin bugün girişmiş olduğu yeni tesliha, ta 1932 senesinde başlamış olması icap ettiğini söylemişti. Fakat İngiltere o tarihte hakikaten bu işe girişmiş olsaydı, belki de intihabatta kazanamayacak ve bugün Başvekâlet mevkiinde bulunmayacaktı.

Yerine Başvekâlete gelecek olan zat Nevil Çemberlayn'dır. Meşhur Jozef Çemberlayn'ın oğlu ve Osten

Çemberlayn'ın kardeşidir.

Babası sanayi ve ticaret işleriyle uğraşan bir aileye mensuptu. Daha küçükken, bir vida fabrikasının sahibi olan amcasının yanına gönderilmişti.

Osten Çemberlayn

Epey para topladıktan sonra, otuz sekiz yaşında iken, 1874 senesinde ticaretten çekildi ve politikaya girdi. O tarihte nezaretlerin işleri eski ailelerin oğulları tarafından inhisar altına alınmış bir halde idi.

Babası da bir zamanlar politikaya girmek istemişti. Fakat Cumhuriyetçi denemek derecede müfrit radikalı. İngiliz İmparatorluğunun, gümrüklerde himaye usulünü tatbik etmedikçe, ayakta duramayacağını iddia ederdi. Daha otuz yıl evvel serbest mübadelenin artık ölmeğe mahkûm edilmiş bir usul olduğunu keşfetmişti.

Yalnız çocuklarının zayıf ve kuvvetli taraflarını iyi keşfedememişti. Nevil'in de politikaya girmesini istiyordu.

Meb'us çıkarmak için terbiye ettiği Osten'i Pariste Siyans Politik mektebine ve Berlin Üniversitesine gönderdi. Osten'in politika işlerinde orta bir kabiliyet gösterebildiğini söylerler. Vazifesini bilir, namuslu, menfaat naendış bir insan olan Osten'in bu sahada zayıf taraflarının çok olduğunu iddia ederler.

İhtiyar Çemberlayn ölüm döşeginde iken şunları söylemişti:

— Ben hata etmişim. Ben Osten'in yerine Nevil'e ehemmiyet vermeliymişim.

Nevil bir makamda yüksek kıratı bir sanayici izi bırakmamıştır. Otuz beş sene hiç durmaksızın imal edilen çiviler ve vidalar kendisine servet temin etmemiştir.

Fakat 1931 senesindenberi Maliye Nazırı sıfatıyla yüksek kıratındaki kabiliyetini göstermiştir.

Nevil'de, babasının bir çok meziyetlerine tesadüf etmek mümkün değildir.

Şimdi ne yapacaktır? Bu suale cevap vermek güçtür. Ancak cezri bir cesaret göstereceğine ve sarsılmaz kararlar vereceğine muhakkak nazarla bakılabilir.

O da 1914 de Hariciye Nazırlığını yapmış olan Edvar Grey gibi, kır,

sayfiyeyi, çiçeği, otu, kuşları çok sever. Downing Strit'teki bahçesinin bir köşesinde yüzü koyun yere uzanarak, meselâ "Taymis,, gazetesine bir mektup yazmaktan hoşlanır.

İşte İngilterenin mukadderatını idare etmeğe böyle bir adam geliyor. Baldvin kabinesi, Almanya ta-

Nevil Çemberlayn

rafından bir taarruz vaki olduğu takdirde, Fransa ve Belçikanın müdafasını üzerine almıştı. Nevil Çemberlayn iktidar mevkiine geldikten sonra, Merkezi Avrupa böyle bir Alman taarruzu vuku bulursa, acaba İngiltere silâhlarını ele alacak mı, almayacak mı?

İtalyaya karşı zecri tedbirlerin tatbik edildiği sıralarda, Nevil Çemberlayn şunları söylemişti:

— Çünkü bu tedbirler mütecaviz kadar bizim de haysiyetimize dokunuyor.

Mayısı bekliyorum. Hele Nevil Çemberlayn gelsin de!

Her taraf sisli... Güneş batıyor.. Yeşil çamların ozon kokan genç dallarındaki sevimli kuşlar akşam teranelerile meşgul... Batı tamamen hüznü bir kızılığa bürünmüş.. Güneş kızıl bir çift dudak gibi.. Çamları arasında kıvrılan patikalarda tek kişi bile yok.. Deniz sakin ve tamamen sessiz. Bu ölüm sükutunu bozan yalnız sallanan çam dallarının hafif hışırtısıdır..

Şimdi onlar bu ölgün tabiatla başbaşa.. Şimdi onlar tek bir kelime söylemeden konuşuyorlar, en sakın bakışlarla bakışıyorlar, tebessüm ediyorlar.. Sanki onlar dilsiz.. Sanki onlar gözleri açık iken, birbirlerinden gayrısını görmiyen, kör.. Sanki onlar sevişen bir çift ölüdür.. İşte seyrediyoruz: Karşıda görünen ölü deniz kadar, engin gözlü genç kız, gencin kolları arasına kendisini bırakmış ve sanki bayılmış.. Gözleri sabah mahmurluğunda imiş gibi güçlülük açılıyor.. Genç hiç bir şey söylemeden, hiç hareket etmeden iri siyah gözlerini, genç kızın kızıl dudaklarına dikmiş mütemadiyen bakıyor.. bakıyor.. bakıyor..

Onlar için bu emsalsiz dekor şimdi bir hiç.. İri siyah gözlü genç için şimdi bu emsalsiz tabiat, engin gözlü genç kızın kızıl dudaklarıdır. Onun için, her şey, bu bir çift dudaktır.. Genç kız kendine bu kadar istekle bakan ateşli gözlerle karşı siyah gözlü gence bakıyor; mini mini denemek kadar küçük ellerle onun kravatını düzeltiyor, saçlarını onun saçlarına deydirtiyor. Sonra ansızın, bayılmış gibi kendini sert bazılı kolların arasına bırakıyordu..

Bir an geldi ki iri siyah gözlü genç, aklına bir şey gelmiş gibi etrafına bakındı.. Sessizce etrafı gözlerle aradı.. Tehlikeli bir hadise sezmiş gibi şaşkın şaşkın öteye berrike baktı. Sonra, yine, o ateşin başıyla, genç kızın dudaklarında tevakkuf etti.. Genç kız birden

ne olduğunun farkını varmadan irkildi yeşil çimenler üzerine diz çöktü.. Gence bir şey söyleyecekmiş gibi başını yavaş yavaş kaldırdı. Çenesini öne doğru uzattı. Dudakları tabi' halden gayri bir vaziyet alarak yukarı yükseldi.. Boğazı gerilebildiği kadar gerildi.. Genç de aynadaki bir hayal gibi hemen hemen aynı hareketleri yaparak dudaklarını genç kızın dudaklarına yaklaştırdı.. Fakat!

Öteden hain bir hışırtı işitildi.. Yanaşan dudaklar birbirini bulamadı. Yavaş yavaş, birbirine yaklaşan bu dudaklar elektrikleşmiş gibi, ani bir sademe ile birbirinden ayrıldı.

Genç bu vaziyet karşısında içini çekip bir «ah!» demekten başka bir şey yapamadı..

Genç adam genç kıza dürttü.. — «Kendine gel Perim» dedi.. Genç adam ona daima «Perim» diye hitap ederdi. «Bak karşıda ne pitoresk bir manzara var! İşte kızıl dudaklarına benziyen güneş grup ediyor.. Niye seslenmiyorsun? Niye bir şey söylemiyorsun güzelim?»

Genç kız bir az doğruldu.. Çekici gözlerini batmakta olan güneşe çevirdi ve uzun uzun baktı. Genç adam bütün kabiliyetiyle sözüne devam etti..

«Düşün! Sevgilim düşün! Bu ne büyük saadettir.. Böyle yalnız perilerin bulunabileceği, bir yerde yalnız sen ve ben; yalnız Perim ve ben.. ve bir de güneş, işte bak sevgilim o da bakıyor.. Kızıl dudaklarına benziyen o büyük ateş de bakıyor.. Bütün yalnız kalıcağımız..»

Genç kız sakın sakın gencin gözlerinin içine baktı. Bir şey söyleyeceğini ima ettiren bir hareketle başını denize çevirdi:

«Denizde güneşin aksini görmüyor musun?» dedi ve ilâve etti «Demin güneş dudaklarına benzetmiştim.. Ya denizdeki aksini?»

(Devamı 6 ncı sahifede)

Güyan'a sürülen Türk polisinin hakikî hatıraları: 13

Yaraladığım zenci askerlerle, tevkifhanede karşılaşınca şaşırılmışım

lu sayılacak, çok cefakâr günler geçireceksin!

Aradan yirmi gün daha geçti. Bu müddet zarfında ifade için bir çok defalar mustantığa çıktım. İhsan bey ve Forkuva gelip gittiler. Fransızca Akşam gazetesi baş muharriri Lavalet de ikinci vekilim tayin edilmiş. O da gelerek hadiseyi not etti.

Gardiyan ve jandarmalar tarafından iyi muamele gösterilmekte devam olunuyor, ana ve babamla sık sık konuşabiliyordum. Gazete de veriyorlardı. Ancak bunları okumaktansa okumamak daha hayırlı. Çünkü elimde aldıkça teessürüm artıyor, işgal ordularından

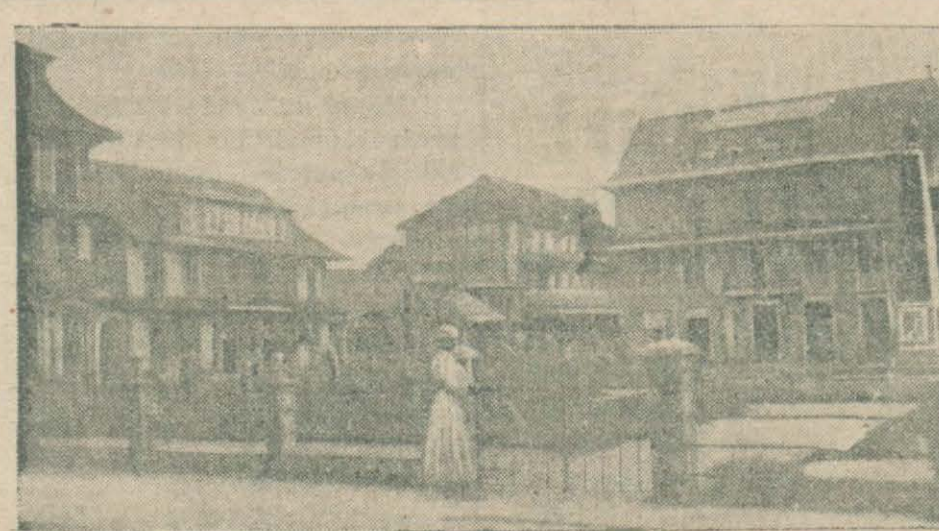
hürmetkâr bir lisanla bahseden makaleler çok sinirime dokunuyor. Peyam sabah gibi hazır gazeteler adeta vaziyeti beğenir görünüyorlardı.

Koğuşakilerin hemen hepsile tanıştık. Bunlar içerisinde öyle derdîliler var ki kulak verdiğimiz acılığa, bir vahşet ve zulme daha şahid olunuyor. Hele aç! Veli adındaki bu adamcağız bir Fransız askerinden yemek tası aldığı ci-hetle tevkif edilmiş, aylardanberi yatıyor. Tahsili yerinde ve Fransızca bilir bir kıza da vardı. Muallime imiş. Ziyaret günleri beni de

unutmaz, sigara, gazete gibi hediyeler getirirdi.

Bu, güzel, sarışın ve temiz kız, bana, ilk defa Melihayı, Fatih parkında vak'a günü bulduğum o biçare kızı hatırlattı. Hayat! ne anlaşılabilir ve garip sırlarla dolu? Hatırladıkça sevmekte olduğumu anladığım o zavallı genç kıza, cumaya buluşmak sözünü vermiştim. O günü, kimbilir kaç saat, ve düşüğüm şu felâketten habersiz olarak, orada bekledi.

Ertesi gün, öğleye doğru ziyaretimde bulunan Forkuva, istin-tak dairesine bir daha gideceğimi ve muhakememin üç beş gün i-

Güyan'da Cayenne zehrinde harp ölümleri öbdesi

çinde yapılacağını söyledi.

Ondan sonraki günlerim, falci-nin, nereye gitsem kulaklarıma gelen o müthiş sözlerinin kalbimde yarattığı korku içerisinde duruşma gününü beklemekle geçti.

1920 senesi martının 10 uncu cuması günü saat dokuz sıralarında idi. Rum tercümanile birlikte yanına gelen gardiyan, divanı harbe

götürüleceğinden kalkmamı söyledi. Kalbim o derece çarpiyordu ki, üç beş saniye ayakta durmağa mecbur oldum. Sonra, yavaş yavaş ve kapıda iki süngülü Fransız jandarmasının önü sıra ilerliyerek mahkeme salonuna dahil oldum. Miralay rütbesinde bir reis, ikisi binbaşı, diğerleri yüzbaşı rütbesinde altı âza ve bir müddei umumi ile bir kâtipten teşekkül etmiş bu-

lunan yüksek harp divanı içtima halindeydi.

Salonun ortasında etrafı par-maklıklarla çevrilmiş maznunlar yerine bırakıldım. Avukatlar sağdaki masa başında idiler. Yanlarımda birer jandarma ile arkamda iki jandarma ve bir manga silâhlı asker vardı. Hepsisi de (hazırol) vaziyetini aldılar.

«Şu manzara, beni, adeta ürküt-müştü. Kelimeleri kekelemekten korkuyordum. Reis tarafından bir ermeni tercüman vasıtasile hüvi-yetim sorulmağa başlandı. Sonra, vak'ayı anlatmam istendi. Olduğu gibi ve aynen hikâye etmişim.

Sözlerime dikkat eden reis, tercümanına:

— Maznun, dedi, işlediği suçun büyüklüğünü takdir ediyor mu?

— Bir suç işlediğime kani değilim, dedim.

— Elindeki tabancayı askerlerimize kullandığı halde suç işlememiş öyle mi?

— Buna mecburdum.

(Devamı var)

Hayattan ölüme nasıl geçilir

**“Ölüm tatlı bir şeydir,, diyenlerle
“korkulu bir rüyadan uyanmaktır,,
diyenlerin iddiaları doğru mu?**

Tabii ölümle donmak, düşmek, boğulmak, yaralanmak suretile ölenler ızdırap çekiyorlar mı?

Lüdvik, Huimter, Hayım, Amiral Bofor, Çiçeron, Göte Sokrat ve daha bazılarının ölüm hakkında söyledikleri..

Hayattan ölüme geçerken ızdırap çekenler pek az görülmüştür. Anı ölümünde eziyet ve ızdırap kat'iyen yoktur. Ölümler nefesini zorluk ve müşkülâtla alıp veren, yüzünü buruşturarak, ızdırap iniltileri çıkaran, göğsünden hırıltı gelen ve hattâ sıklıkla döğünerek ölenler bile, haricen ızdırap alâmetleri göstermekle birlikte, ekseriyetle azap duymamak tadırlar. Çünkü, ölecek bir insanın, her şeyden evvel sinirlerinin hassasiyeti gider, duygular uyusur ve bundan sonra bayılma gelir ve ölüm de bunu takip eder. Tarih bize bir çok misallerle, ölümün azap vermediğini isbat etmektedir. Zooloğ, Küviye hayatının son dakikalarında kalbinin dabebanını birer, birer saymış ve ölümün hangi saniye geleceğini anlamıştır. Meşhur İngilizlerden Üliyam pen ise, öleceği dakika şöyle bağırırmış: «Ah, elim ne için kalem tutacak gibi kuvvetli değildir. Kuvvetli olsa idi, ölümü ne kadar yavaş ve azapsız geldiğini yazmak isterdim» On dördüncü Lüdvig de ölümlerinde şu sözleri sarfetmiştir: «Ben, ölümü korkulu bir şey zannediyordum, idam edilen, boğulan, yaralanan, ve hattâ hayvanları yiyen ve ölümün tırnakları arasından kurtulan sayısız insanlar şahadet etmişlerdir, ki hayat çok eziyetsiz ve acısız gelmektedir. Zurich profesörlerinden Hayım ile meşhur İngilizlerden Huimter, dağ sporları yaparlarken yükseklerden düşmüşlerdir Bu iki zat düşerken ve düşüp taşlara çarptıktan sonra ölüm dakikaları yaşadıklarını ve fakat kat'iyen azap duymadıklarını söylemişlerdir.

Denize düşen ve bütün kuvveti bittikten sonra boğulmaktan zor halle kurtulabilen Amiral Bofor, ölüm saniyeleri esnasında insanda hiç bir korku kalmadığını, hattâ, tatlı bir haz duyduğunu söylemiştir. Soğuktan donan insanların da kat'iyen bir ağrı duymadıkları ve hatât zevk duydukları söylenmektedir. Donan bir adamın duyguları tedrici surette duygusuzluğa varır ve bunun arkasından da bayılma gelir, donan bir adamın ölmeden halı yata iadesi takdirinde ağrı ve eziyet çok fazladır.

Her devirde bir çok büyük adamlar, ölüme, fenalık ve dehşetin bir alâmeti gibi bakmayıp, kurtulmanın, bir âlemden başka bir âleme tatlı bir surette göç etmenin fasılası nazarile bakmışlardır. Tarih bize, Sokratın hükümlere karşı söylediği şu meşhur sözleri öğretmektedir: «İnsanın bütün duyguları duygu-suzluğa münkalip olduktan ve insan tatlı bir rüyaya daldıktan sonra ölümü büyük bir iyilik olarak ne için kabul etmiyelim..»

Epiktekte te Sokratın söylediklerine yakın olan şu sözleri sarfetmiştir: «Binefsihi ölüm korkulu değildir,

Hayat

Bizim onun hakkındaki düşüncelerimiz korkuludur..

Çiçeron ise şunları söylemiştir: «Ölümü teşekkürle ve sevinçle karşılamalıyız. Çünkü, ölüm, bizim mevkuf bulunduğumuz yerin kapılarını açmaktadır..»

Şöpenhaner de ölüm hakkında şu sözleri söylemiştir: «Ölüm, korkulu bir rüyadan uyanmak demektir..»

Ölüm hakkında en güzel ve mantıklı sözü Göte söylemiştir: «Ölüm, hayat demektir..»

Bir film

Geçenlerde, büyük şehirlerimizde bir filmi gösterilen Beşizler (Kanada'da bir batında doğan beş kız) in vasisi olan zat bu yavruçukların ana ve babaları tarafından ziyaret edilebileceğini gazetecilere bildirmiştir.

Eğer ana babaya çocuklarını görmeye izni de verilecek olursa halimiz nice olur bizim!

Ölüm

Duymadığınız Bilmediğiniz Hâdiseler

Güzeller güzeli için

Garabetler Amerikanın iç ve dış piyasalara mahsus mamûlerinden. Gene Amerika şu haberi veriyor: «Mis Bacon, 1936 da meşhur Ziegfield tarafından güzeller güzeli olarak seçilmiş bir genç kızdır ki Şikago tiyatrosunda, cazibesi kendi güzelliği olan bir numara yapar. Bu güzel kız, geçenlerde, bir numarasını yapmak için çıktığı yerin birdenbire çökmesi üzerine düşerek kalçasından yaralanmış olduğı için tiyatro müdürlüğünden 130.000 liralık tazminat istemiştir.

Bu hâdiseden bahseden Fransız gazetesi ilâve ediyor. «Çok güzel bir kadın bacağının kıymeti hakkındaki müşkülümüzü Mis Bacon halletmiştir..»

Burnumuzun ucu

Venedik sanatlar mektebi müdürü, bulutları yapıp ötesini gösterecek bir makine keşfetmiştir.

Bu makinenin bu işi nasıl yaptığını dair malûmat alamamış olduğunu kaydeden Avrupa gazetesi, bu vesile ile soruyor: «Acaba burnumuzun ucundan ilerisini gösterecek makine icad edilebilecek mi?»

TARİH

Baltayı dokuz kişinin ensesine indiren canavar..

**Cinayetlerini yalnız paraya tama ederek yapan
adamın da nihayet kellesi uçtu**

**Asırlar geçtiği halde, tarihin bu kanlı sahifeleri
bütün dehşetini muhafaza ediyor**

Bazı cinayetler vardır ki, yalnız o şehri değil, bütün dünyayı dehşet içinde bırakır. Bir tek adam öldürüyor, fakat arkasından da beş, altı, yedi, on cesed bırakıyor.

İşte Fransada Lozer şehrinde kıyotinle öldürülen Moris Russon bu çeşid haydutlardan biridir. Bu adam, bir evin içine girip bütün bir aileyi öldürmekle kanmamış, ikinci bir aileyi de doğramıştır. Cinayetler tarihinde bu haydudun bir eşine daha rastlamak mümkün değildir.

BİRİNCİ MEZBAHA

1850 senesinde Lozer ile Gard şehri arasında, bir kulübede çiftçilikle uğraşan bir aile yaşıyordu. Bir anadan, bir babadan ve bir de Moris isminde bir çocuktan ibaret olan bu ailenin maiyet itibarile sıkıntıları çoktu.

O zaman yirmi beş yaşlarında olan Moris Russon yüzünün ince hatları, sevimli gülüşleriyle herkesin beğendiği bir delikanlıydı. Ortadan biraz kısa boylu, nahif, zayıf yapı, hastalıklı bir gençti. Onun için anası babası oğullarını tarlada çalışmaya icbar etmezlerdi.

Moris de o civardaki şehir ve köylerde kurulan pazarlara gidecek vakit geçirirdi.

Günün birinde kendisini güzel bir kıza nişanladılar. Eğer Moris pazarlara gittiği günler, meyhanelere dalıp kör kandil sarhoş olmasaydı, o civarın en beğenilen, takdir edilen, hoş giden bir delikanlısı olacaktı.

Arasıra kendisine sorarlardı:

— Peki amma, sen bu kadar parayı nereden buluyorsun?

Hiç şüphesizdi ki, Moris bu paraları o civardaki hanlardan, köy lokantalarında çalışıyordu. Fakat bu hırsızlığı da gayet mahirane yapıyordu.

1851 şubatının 21 inci gecesi, Sen Romanda kurulan pazardan dönerken, amcası Fransovanın çiftliğine uğradı. Burası kendi oturdukları kulübeden birkaç kilometre mesafede bir yerd.

Amcasını, teyzesini, büyük teyzesini, küçük amcazadeleri Jül ile Selesen'i kucakladıktan sonra:

— Açlıktan ölüyorum, dedi.

Moris gecenin bu geç vaktinde ne diye çiftliğe gelmişti? Halbuki eskiden hiç uğramazdı.

— Doğrusu çok yoruldum, dedi, hattâ bu geceyi burada geçirmek istiyorum.

Yemek getirdiler. O yemeğini yediği sırada yatması için bir de yatak yaptılar.

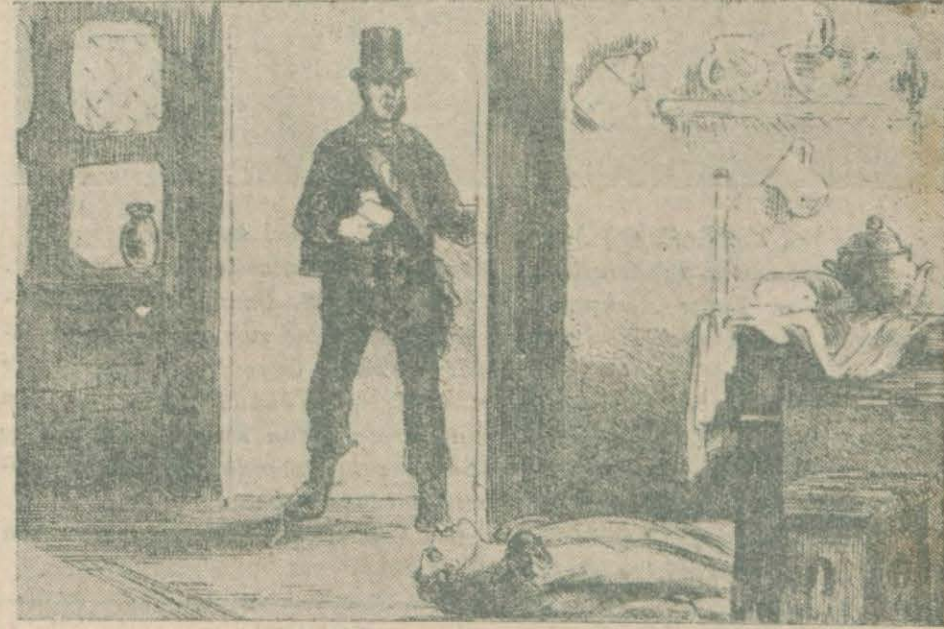
Moris, yemek yerken, o gün gittiği pazarda bazı kimselerin amcasının aleyhinde fena söz söylediklerini anlattı.

Amcasına dönerek:

— Siz artık alacaklılarınıza paralarını vermiyorsunuz, dedi.

Irma hemen koşup mâtîş cinayeti haber verdi

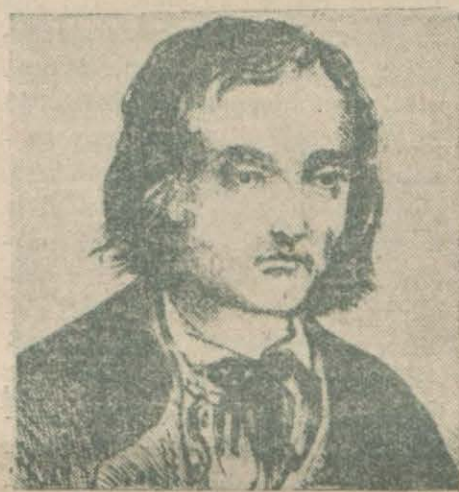

Çiftliğin kapısından içeri girdi..

Fransua Russon böyle bir itham karşısında sinirlendi. Bir sandığı açarak:

— Gel bakal! İşte şu sandık ağzına kadar altın lailerle doludur.

Moris bu manzarayı görünce,

Nihayet kellesi uçan on defa kattı Moris Russon

birden zihninde bir şimşek çaktı.

— Pekâlâ, dedi, fakat görüyor sunuz ya, yer yüzünde yalancılar eksik değilmiş!

Yine o Moris Russon altıncı adamı da işte böyle öldürdü

Ertesi gün, 27 şubatta postacı Solye çiftliğine geldiği zaman, ortalığı pek sessiz sadasız bulunca hayret etti. Mutbağa girdi, fakat dehşetten geriledi.

Fransua Russon kafası baltayla uçurulmuş halde, kanlar içinde yerde yatıyordu. Öteki odalara tek başına girmeğe cesaret edemiyerek, haber vermek ve yardım istemek için en yakın çiftliğe koştu.

Diğer çiftçilerle beraber cinayet mahalline geldikleri zaman, mutbağın arkasından bir hırıltı işittiler. Müthiş! Çocukların en genci altı yaşında Selesen kafası parçalanmış bir vaziyette inliyordu. Fakat çocuğun yanına varabilmek için, çoktan can vermiş olan annesinin cesedi üzerinden atlamaya mecbur oldular. Ölüm, çiftliğin her tarafını sarmıştı. Odanın öbür köşesinde bir kan gölü daha görüldü, orada da o hırliyan çocuğun büyük kardeşi yatıyordu. Ka-

fası gövdesinden koparılmıştı.

Nihayet bütün bu kanlı manzara kâfi gelmiyormuş gibi, evin birinci katına çıkanlar ihtiyar bir kadının da boğazlanmış bir halde yatağında yatmakta olduğunu gördüler. Cesedinin üzerine de bir çarşaf örtülmüştü.

Hülâsa bu aileden yalnız küçük Selesen mucize kabilinden, yaraları iyileşerek, hayata dönmüştü. Fakat ne çare ki, aklını da kaybetmişti.

«SEN KİYOTİN KOKU - YORSUN!»

Russo'nun Hanriyet Laval isminde bir kadın hizmetçisi vardı. Hakiki caninin kim olduğundan şüphe eden yalnız o idi.

Cinayetin keşfedildiği gün, Moris Russon'un ocakta insan sakalına benzer bir şeyler yaktığını göçmüştü. Her halde cinayet gecesi böyle bir takma sakal kullanmış olacaktı.

Ertesi gün Moris'in annesi, bu kadına, yıkaması için oğlunun bir

kasketi ile bir gömleğini vermişti. Her ikisinin üzerinde de lekeler vardı. Hizmetçi kadını:

— Bunlar kana banyo, dedi.

Hanriyet Laval, Morisin annesi ile babasının da evlâtlarından şüphelendiklerini anlamıştı. İkisine de acıdı. Oğullarını haber vermekten, memlekettten çıkıp gitmeği tercih etti.

İşin tuhaf tarafına bakınız: Moris Russon ertesi ay evlenmişti. Hatâ jandarmalar bile düğünde hazır bulunmuşlardı. Öyle mükellef bir düğün yapılyordu ki, bu kadar masrafın nereden geldiği şüphelerini dahi tahrik etmemişti.

O gün her zamankinden daha ziyade sarhoş olan yeni güvey şunları söyledi:

— Solye çiftliğindeki cinayetleri yapan adam, her halde daha başka cinayetler de yapabilir.

Jandarmalar cevap verdi:

— Eğer yeni bir cinayet daha yapmaya kalkarsa, bu sefer yakalanır.

— Haydi canım, biraz ihtiyatlı (Devamı 6 ncı sahifede)

Üç komita

Makedonya komitacıları arasında 13 yıl

- 13 -

(V. M. R. O) Makedonya dahilî ihtilâl komitesi (Autonomist), (federalist), (Varhivist) namı ile üç ayrılmıştı. Federalistler Todor Aleksandrofu öldürmüşlerdi. Bunun üzerine, Aleksandrofun yerine, onun kâttibi olan Ivan Mihalof reis olmuştu. Mihalof taraftarları da, federalistlerin reisi General Protogerof ile Aleko Paşayı ve diğer voyvodaları öldürmüş, bundan sonra gapılan çarşıcular, Makedonyalıların kendi aralarından binlerce kişiyi alıp götürmüştür. Öyle bir derecede ki Sofya sokaklarında gözlerimiz önünde her gün birkaç makedonyalı komiteci öldürülüyordu.

Resimde: Öldürülen Makedonyalı komitecilere dua için toplanan Debre'li Makedonyalılar görülmektedir.

hoş olacağı benzemiyorum. Benim maksadım Işıklardan Razgrada telefon edilmesine mâni olmak ve bunun için de dostum Arapoğlunu sarhoş etmekti.

Fakat, Arapoğlu sarhoş olacağı pek benzemiyordu. Eaatlardanberi şarap kadehleri boşalıp doldu - ruluğu halde, hâlâ düzgün konuşuyor ve mütemadiyen partizanlıktan bahsediyordu. Partisine bir parça dargındı. Çünkü bu kadar yıl uğraştıktan, bekledikten sonra partisi onu, ancak ve ancak Işıklarda küçük bir işe tayin edebilmişti. O, Razgrada Vazelof'un yerine makam olmak istiyordu. Ben kendisine, Vazelof'un hakikaten iyi bir insan olmadığını ve Sofyaya döndüğünde tanıdıklarım vasıtasıyla, ve hattâ mümkün olursa bizat nazıra giderek Razgrada kaymakam olma lâyık olan zatın Arabof olduğunu söyleyeceğimi ve benim başıma da bütün bu belâları onun getirdiğini söyledim. Partizanlığa ait konuşmalara devam ederken bir taraftan da şarapları içiyorduk. Ali ağa, iki de bir lâfa karışıyor ve gûya eskidenberi dost olduğumuzu söyleyerek beni A - rapoğlunun elinden kurtarabilecek dostane sözler sarfediyordu. Artık öyle bir hale gelmiştik ki, gayet samimileşmiş ve ben Arapoğlu nun partisine hizmete hazır bir vaziyeti kabul etmiştim.

Gözlerinin halkaları küçülmiye başlayan Arapoğlu saatlerdenberi içilen şarapların tesirile kekele - miye başlamıştı. Biz onunla artık dosttık, o arada, ben meselâ ayağa kalkıp ta: «Ah, görüştük, içtik, tatlı tatlı konuşup anlaştık. Fakat bana artık adıyo» diyerek sokağa ve dışarıya çıkacak olsam, o, buna belki göz bile yummak istiyecaktı. Fakat, bunun bir şeklini bul - malı idi. Bu şeklin mahiyeti ne olabileceğini zihninden geçirir gibi olduğunu seziyorum, amma, beni tevkif edip köy içinden istasyona getiren iki kişi, bunu gidip müzevirlemeler, Arapoğlu, bir mü - rimle birlikte şarap içti ve serbest bıraktı, demezler mi idi? Ben, iç - tikçe sarhoş olacağım yerde, kor -

Trakya komitesi ile (federalist) Makedonya çeteleri mebus Abdî, mebus Hüseyn Hacı Galip oğlu ve Kırcalı'nın münevver gençlerinden Kasim' öldürmüşlerdi. Bu komiteler sakin insanları yıllarca de - set, kan ve ateş içinde yaşamışlardı. Resimde, Trakya komitesinin faaliyet merkezi olan Kırcalı kasabası yanında (Arda) nehri üzerin - deki köprü görülmektedir.

Okuyucularına Baş başa

Elektrik Şirketinin garip Bir hareketi

Sultan Selim Tapagünüş mahalle - sinde 45 numarada bakkal Şevki matbaamıza geldi, derdini anlattı: «Fatihle Sultan Selim cadesinde 34 numaralı manav dükkânını tutarak elektrik şirketine müracaat et - tim. Elektrik ağımlarını söyledim. 260 kuruş istediler, verdim. Dük - kânda iki ay çalıştım. İki aylık sar - fiyatı ödedim. Üçüncü aydan üç ki - lovat yaktım. Sonra dükkânı Sarı - yere naklettim. Ve şirkete müraca - at ettim. Üç kilovat borcumu ke - serek 260 kuruşun üstünü iade et - melerini söyledim. Bana yalnız on dokuz kuruş iade ettiler. Ben bu on dokuz kuruşu kabul etmedim. Na - sıl ederim ki. Üç kilovat azâmî yet - miş beş kuruş eder. Bunun üstünü şirket ne hakla benden keser?»

SON TELGRAF — Okuyucumu - zun şikâyeti haklıdır. Elektrik şir - keti yalnız üç kilovat boreu kes - meli, üstünü iade etmelidir. Elektrik şirketinin fakir vatandaşların 260 kuruşunu sebeziz olarak tevkif et - mesi doğru değildir. Alâkadarların nazarı dikkatine arzederiz.

Şaka

— Peki amma, neden böyle yaşı -
— Aman efendim, taze havadis istemez misiniz?

— İşte et haslanızı getirdim.
— Aman çabuk pencereyi ka - pal rüzgâr alıp götürmesini!

Baltayı dokuzki - şinin ensesine in - diren canavar..

(5 inci sayfadaki devam)

davransın, yakalanmamak için ted - birler alsın, cinayetine ait bütün delilleri saklamasını ve yok etme - sini bilsin, kâfidir.

Çok geçmeden, Morisin genç ka - rısı da müthiş hakikatten şüphe - lenmiye başlamıştı. Evlendikten sonra bir müddet uslanan kocası, yeniden azmış, pazarladaki mey - hanelere gitmiye başlamıştı. Geç vakit eve döndüğü zaman, yaptığı ilk iş karısını dövmektir.

Genç kadın şüphelerini kayın - babasına ve kaynanasına anlattı ve onlardan ne yapmak lâzım gel - diği hakkında akıl danıştı.

— Sus! Dedi, hiç kimseye bir şey söyleme! Eğer Moris bizim ne - ler konuştuğumuzu öğrenmiş ol - sa, şu dakikada hepimizi de öldü - rür.

İki sene sonra Solye çiftliğindeki sandıktan asırılan paralar suyunu çekmişti. İşte o zaman canının ka - fasında yeni bir cinayetin plânları filizlenmiye başladı.

Moris Russon 1854 Ağustosunda, bir at cambazını Sent Andre or - manına çekmek istedi. Fakat adam - cağın talii varmış. Kötü bir ka - belvuku içinde dedi ki:

— Gelemem, sen giyotin koku - yorsun!

Artık hep pususunu kurmuş, av bekleyen canî, ertesi ay, bir gün kahvede otururken komşuların - dan Viktor Sabrol isminde birisi - nin mühim miktarda hayvan satın

HİKÂYE

Birleşmiyen Dudaklar

(4 üncü sayfadaki Devamı)

Genç adam, uzun zaman sükût eden genç kızın ansızın dile gel - mesinden doğan heyecanla kızın ne demek istediğini anlıyamadı. Sırf cevap vermiş bulunmak iç - çin.

«Evet o da bir çift dudağa ben - ziyor.. O da dudağa benziyor... «Da - ha başka şeylerde söylemek isti - yordu.. Fakat söyleyecek söz bul - mıyordu..»

Genç kız içini çekti.. «Benzete - medin mi?» dedi.. Sonra hafif ha - fif tebessüm ederek «Dudakların - za!» diye fısıldadı.. Genç adam büsbütün abdallaşmıştı:

Genç kız devam etti. «Birleşmi - yen dudaklarımız gibi onlar da birleşmeyecek..»

Genç adam ellerini çırpıp «Ne güzel» diye haykırdı.. «Güneş, ve denizdeki aksi... Dudakların ve dudakların... Birleşmiyen du - daklarımız..»

almak için pazarlığa giriştiğini i - şitti.

Sabrol at cambazına:

— Pek âlâ, mutabıkız! Diyordu. 11 Eylülde üç atla kısırakları Sent Andre pazarında teslim alırım. Pa - ralarımı da peşin vereceğim.

Zavallı Viktor Sabrol hiç haberi olmadan o dakika kendi kendisi - ni idama mahkûm etmiş bulun - yordu.

İKİNCİ MEZBAHA

11 Eylül 1854 de, sabah vakti Moris Russon Viktor Sabrol'un çiftliğinin biraz ilerisindeki yolda puslu kurmuştu. Yüzünü siyah bir bezle örtmüştü.

Çok geçmeden bir ayak sesi duy - du. Viktor Sabrol yoldan geçti. Moris birdenbire yerinden fırla - dı ve Sabrol daha dönmiye vakit bulmadan başı parçalanmış bir halde yere yuvarlandı. Sesini bile çıkaramadı.

Katil eğildi, maktulün üzerinde ne kadar parası varsa hepsini al - dı.

Moris bundan sonra, kanlı palta - sını alarak, öldürdüğü adamın çiftliğine gitti.

Madam Sabrol ile üç çocuğu hâ - lâ uyanmamışlardı. Moris kapıyı çaldı:

— Kim o?

— Ben Moris! Kocanız beni gön - derdi, bir emanet teslim edece - ğim.

Kapı açıldı ve hemen oracıkta madam Sabrol suratına indirilen bir balta darbesiyle yere yıkıldı. Tam o sırada kadının en büyük o - ğlu Jül uyanmıştı. Aşağı inip kan - ları görünce, katilin üzerine hü - cum etti. Fakat o da müthiş bir balta darbesi yiyerek yıkıldı.

Tam o sırada hemşiresi Irma ile birlikte uyuyan diğer kardeşi de uyandı:

— Ne var? Ne oluyor? Kim o?

Diye bağırdı.

Moris iki cesedin üzerinden ge - çerek, bir odaya girdi. Bir taraf - tan dolabları karıştırıyor, bir ta - raftan da cevap veriyor:

— Hiç bir şey yok, hiç bir şey yok! Buraya kadar beyhude zah - met etmişiz.

Ve kaçtı. Lonzon satosuna döne - rek yıkandı, elbiselerini değiştirdi ve bu sefer memleketten kaç - mıya hazırlandığı bir sırada, jan - darma ensesinden yakaladı.

Katil dolapları karıştırırken kü - çük Irma kendisini uyuyor gibi göstermişti. Katil gidince, o da he - men kalkarak, civar çiftliklerden birine gitmiş, ve cinayeti haber vermişti:

— Annemi öldürdüler, Jülü öl - dürdüler, Ferdinandı öldürdüler. Öldüreni tanırım. Moris, Moris!

Moris yakalandıktan sonra, cina - yetlerini külliyen inkâr etti. Fakat Lozer mahkemesi jürisi başının kesilmesine karar verdi ve mah - kûm 23 mayısta giyotin altında can verdi.

İdam hükmü infaz edilirken, on beş bin kişiden fazla bir kata - balık vardı.

Eski İstanbul batakhaneleri:

KUMAR..

Yazan: M. S. ÇAPAN

- 13 -

Seyyar kumarbazların yatacak yerleri yoktur: Geceleri sabahçı kahvelerinde geçirirler, karyolaları sandalya, yastıkları dirsekleridir

Kabilinden sudan cevaplar ver - diler.

Doğruyu söylemek kimin had - dine!.. Hamza bey bul.. Gümüş ka - mayı çekti mi iş tamam!..

Rifat dayanamadı, sinirleri bo - zultu, ne olursa olsun, yaptığı hi - lekârlıktan korkmıyarak zarları eline aldı, altı köşesini de hamzaya göstererek sordu:

— Be mübarek, bunların hangi - sinde beş var? İnsaf et, söyle?

Zar hilesile para kazanarak ge - çinen eski kumarbazlar, ceplerinde küçük bir torba içinde hileli zarla - rın bütün çeşitlerini bir hazine gi - bi taşırlardı. Çeşitler, büyüklük, ufaklıydı. Ve içerisi zar dolu tor - bayı taşımamın sebepleri vardı.

Nasıl bir sebep mi?

Anlatayım:

Fendbazlar, bütün gün, İstanbu - lun köşe bucağını dolaşırlar, her kahveye girip çıkarlar. Paralı enayi ararlar, bunlarla ahbap ol - mıya çalışırlardı.

Kıyafetleri temizdi, on parmak - larında bir kaç pırlanta yüzük bu - lunurdu. Altın köstekli saatleri on sekiz, yirmi dört ayarlıktı. O za - manlar pek moda olan gümüş bas - ton ellerinden eksik olmazdı. Kendi tabirlerince:

— Arma!..

Yolunda idi.

Para çıkacak, soyulacak müste - riye hangi kahvede bulur, gözleri - ne kestirirlerse, sık sık oraya de - vem ederler, yanına sokulurlar, selâmlaşırlar, etrafında mekik dö - kurlardı. Enayiye ürkütmecek iç - çin hemen oyun teklif etmezlerdi. Fırsat kollarlar, mevsimini, zama - nını beklerlerdi.

Bütün bu idareli hareketler, tem - iz kıyafet, göz kamaştıran bir ı - şıkla parlayan pırlanta yüzükler, oyuncuyu avlamak için göz alan bir ökse idi.

Güzel bir petalya idi bunlar!..

Bu ta'biyevî hareketlerin hazırlıkları devam ettiği günler için - de, göz koydukları adam, bir baş - kasile oyun oynarken seyredeler. İhtilâfî zarlarda racon dahi keser - lerdi.

Günlerce süren hulûl etmek ve ahbaplık kurmak faslından sonra, o kahvenin bir köşesinde yal - nızca oturduğu zaman, yanına so - kulardak:

—Boş duruyorsunuz. İsterseniz bir parti tavla yapalım, vakit geçer.

Teklifile tezgâhı kurarlardı. Fakat, muhakkak, ilk bir kaç gün mahsus kaybederler, çıkmış verir - lerken, küçük örme altın keseleri - nin şişkinliğini karşındakine gös - terecek bir surette çıkarırlar, al -

tın sesleriyle iştihasını kabartmıya çalışırlardı.

Bu da başka türlü bir petalya idi.

Altın bir ökse idi bu da!..

Burada, bu vaziyette altın para kesesinden ziyade, küçük zar torbasının kıymeti ve ehemmi - yeti vardır. Para, burada ikinci de - recede bir rol sahibidir. Ön plânda yer alan:

— Zar torbası!.. dir.

Nişin mi?..

Şunun için:

Her kahvede verilen tavla zarı birbirine benzemez. Bazıları kü - çük, bir kısmı büyük, bir çokları da ikisinin ortasıdır. Arada, çok küçük boyda, barbut zarlarına da tesadüf edilir.

Bir çeşit, orta boyda dolu zarı olan işçi, böyle bir vaziyet kar - şısında istifade edemez. Yanında - ki hileli zar tavladaki zara uyma - dığı için oyun oynamaz. Halbuki «takım» ı yolunda olan kumarbaz, hemen torbasından, kahvecinin verdiği zara benzer bir zar çıka - rır, ve işlemeğe başlar.

Bugün, böyle tam takımlı bir iş - ciye rastlamak kabil değildir. Hat - tâ kerizci diye tanılan bir çokları - nın cebinde işlemek için ne (ge - be), ne (kırpık) ve ne de (aynalı) ları vardır. Parasız kaldıkları za - man, (takım) larını rehine korlar, bu para ile karınlarını doyururlar. O sırada, karşılarına bir zavallı çıksa, parasını çalmak için bir va - sita, bir alet olan (dolu zarları) yo - kutur. Eğer, tesadüfen orada kendisi gibi bir kumar hırsızına rastlarsa ondan ister.

— Benim fındık emanette... Bir mayın düştü, keriz edeceğim, se - ninkini ver..

Emaneten aldığı zarla kazandığı paradan, kazancına göre (zar hak - kı) vermek kumar raconlarından - dir.

Hele bugünkü seyyar kumarbaz - lar, gezeici kumar hırsızları ara - sında ve eski devrin altın torbalı, gümüş bastonlu, tertemiz işçileri - ne benziyen bir tek adam yoktur.

Damızlık için aramazsınız, böyle bir kumar hırsızı bulamazsınız. Bu - günkülerin içinde..

Bunlar, bir çekirge sürüsü gibi, İstanbul dört bucağını istilâ et - miştir. Gördüğünüz, rastladığınız zaman kıyafetlerinden iğrenirsi - niz. Fotinleri yanlarından patla - mış, parmakları dışarı fırlamıştır. Pantolonları yirmi yerinden ya - malıdır, şapkaları yağı içindedir.

Arkalarına giyecek paltoları yok -

(Devamı var)

Fakir kimdir?

Kanun ve müesseselerin fakirlere gösterdiği kolaylıklardan hangi vatandaşlar istifade edebilirler?

Kanun fakirin hangi evsafa insan olduğunu tarif etmemiştir. Hukukçular ve diğer münevverler bu kelimeyi tarife çalışıyorlar

Fakir kime mi derler? Bir defa da bu evlerde oturanlardan sormalı

Mesele Şehir Meclisinde tetkik edilirken, Ankara'da çıkan Ulus refikimiz de Hukukçularla, Maarif gilerle, Finans adamlarımızla ve diğer bazı münevverlerimizle konuşmuştur. Fakirin kim olduğunu devlet sosyal kurumlarından yardım görmek için ne vasıflar taşıması lazım geldiği bakımından bilmek lâzımdır.

Arkadaşımızın bu anketini aşağıya naklediyoruz:

İstanbul halkından, belediye polikliniklerinde tedavi olmak üzere başvuranlar arasında fakir olanların parasız bakımları için bir proje hazırlanmıştır. Şehir Meclisi projedeki "fakir, tabirini, tesbit ve izaha muhtaç görerek tarifini yapmak üzere alâkalı encümenine iade etmiştir.

Fakir kimdir ve kime derler? Yürürlükte olan kanunlarımızda buna ait vazih hükümler yoktur.

B. Şevket Süreyya Aydemire göre: Değerli iktisatçıımız B. Şevket Süreyya Aydemir fakirliği şöyle izah ediyor:

Kazancının temin ettiği hayat, o memleketteki vasatî hayat standardının altında kalan kimse fakirdir. Vasatî hayat standardı zamana, memlekete ve sosyal ihtiyaçlara göre değiştiği için fakirlik dediğimiz iktisadî hayat seviyesi de zamana ve memleketlere göre değişir.

Türkiyede muhtelif vilayetlerin icabında "asgarî maiyet", diye tarif ve ifadeye çalıştıkları hal de hayat standardının bir ifadesidir. Fakat bu hayat standardı, asgarî hayat standardıdır. Lâkin fakirliği iktisadî bakımından ifade etmek istersek asgarî değil, vasatî hayat standardının altına almak doğru olur.

B. Cezmi Erçine göre: Finans bakanlığı tetkik bürosu direktörü B. Cezmi Erçin diyor ki:

"Finans mevzuatı, fikrin terfini yapmamıştır. Ancak maiyetini temin edebilecek kadar kazancı veya geliri olan adam fakirdir. Daha geniş bir tabirle, memleketin hayat standardına göre ancak zaruri ve yaşamak için elzem olanı kazanan adama fa-

kir diyebiliriz."

Avukat B. Fehmi Kural'a göre: Avukat B. Kural'ın kanaati şu dır:

"Fakir, içtimai müzaheret muhtaç olan kimsedir. Bu, içinde yaşadığı sosyal heyetin yaşayış ve yürütişüne ayak uyduramayan, aksaklık yapan şahıstır.

Solidorite sasyal, içtimai tesanüd esasına dayanan bugünkü sosyal heyetin bu kuvvetsiz ve kudretsiz uzvuna yardım etmek suretile cemiyet ferdlerini mümkün olduğu kadar yanyana yürümelerini ve hiç olmazsa birbirlerinden çok uzak mesafe ile ayrılmamasını temine çalışır. Bunların gündelik geçinme kudretinden âciz olmaları iktiza etmez. Bu gibilerine fakir değil, eski tabirle miskin denilirdi."

Maarif Müdürüne göre: Maarif müdürü B. Rahmi vidinel, fakiri şöyle tarif ediyor:

"Kültür ve mektep işleriyle uğraşmakta olduğumdan, sualinizin cevabını, kendi saham içinde veremeyim. Mekteplerimizdeki çocuklardan bir kısmı kitaplarını temin edemiyor. Defter ve kalem gibi ona çok lüzumlu şeyler için muhtinden ve cemiyetinden yardım istiyor. Nor-mal bir kalori alamadığı ıstırapı çehresinden bellidir. Yediği bazı zaman kuru ekmektir. Üstü başı perişandır. Çorabı yoktur. Kundurası giyilecek halde değildir.

Bize göre, her haliyle yardıma muhtaç olduğunu anlatan bu çocuk fakirdir ve yoksul bir ailenin çocuğudur ki, ona elimizden gelen yardımı yaparız."

Dr. Münib Hayriye göre: Sümer Bank Hukuk Müşaviri Dr. Münib Hayri Ürgüplü diyor ki: "Zamanımızda cemiyet mefhumunun sosyal manasında telâkî etmek kerektir. Bu telâkkinin medenî mevzuata da yer ettiğini görmekteyiz. Bir çok misaller arasında şu iki hükmü tesbit etmek kâfidir:

1 — Çocuğun terbiye ve tahsili için muktazi masrafları ana, baba

Şehir Meclisindeki encümen bu mühim meseleyi halledebilecek mi?

ve bizzat çocuk tediye den âciz iseler bu masraflar devletçe ödenir. (Türk medenî kanunu madde 277).

II — Herkes yardım etmediği surette zarurete düşecek olan usul ve fûruğuna ve erkek ve kız kardeşle ne muavenetle mükelleftir. (Türk medenî kanunu madde 315).

İçtimai muavenet bu derecede müeyyideleştirilmiş olunca: "Fakir kimdir", meselesini muavenet görmediği takdirde zarurete düşecek olan kimse manasında ve geniş mahiyetinde olarak düşünmek lâzımdır. Hâdisemizdeki "fakir ise kendisi ne hastane kapısı kapalı bulundu - rulduğu takdirde yaşamak imkân - sızlığına düşecek veya sıhhi tehlikelerle karşılaşacak olan insan demektir.. Fakiri bu esas dahilinde kabul edince hususî vaziyetleri incelemek icap eder. Bu meyanda da: Varidatı göz önünde tutmak lâzımdır. Bazan yüz lira maaşı olan bir kimseyi kırk lira kazanan muvacehesinde fakir addetmek doğrudur. Meselâ bir kimsenin maaşı 100 liradır. Fakat 10 nüfusluk bir ailenin reisi ve mesulüdür.

Kırk lira kazancı olan diğeri ise "bir abam var atarım, nerede olsa yatarım", diyebilecek bir vaziyettedir. Böyle bir halde şüphesiz ki 100 lira maaşı olan kimseyi 40 lira kazancı olana nazaran daha fakir olarak telâkî etmek isabetlidir. Kezalik hastahane tedavisi is - teklî bir kimsenin uzak bir yerde büyük bir arsası vardır. Fakat bu arsayı satmak şöyle dursun, mukabilinde ödüncü para bulmak dahi kabîl değildir. Yani arsa her bakımından bu derecede kıymetsizdir. Böyle bir arsanın sahibini emlak sahibi addetmek kabîl midir hiç? Bu adam diğer varidat menbalarından daha mahrum bulunuyorsa şüphesiz ki fakirdir.

Bir kimsenin çalışabilmek imkânına rağmen çalışmaması ve dolayısıyla de fakir kalması sosyal bir yardımdan istifade edebilmesi için kendisinin fakir addedilmesi vaziyetini refetmelidir. Bilmukabele sefa - het neticesinde veya çok hatalı hareketlerden dolayı da olsa zengin bir adamın yoksul kalması fakir olarak telâkî edilmesine mani teşkil etmemelidir.

Hulâsa etmek için demek lâzımdır ki: "Fakir kimdir?", sualini hallederken insanların içtimai seviyelerini gelirlerini hakikî değerini hayattaki vazife mes'uliyetlerini kısa bir söyleyişle her türlü vaziyetlerini göz önünde bulundurmak gerektir."

Doktor B. Suhaya göre: Resmî vazifeleri itibarile her sınıf halkla temasta bulunan Dr. Ali Suha "fakir, i şöyle tarif etmektedir:

şını salladı.

— Bu zatın sizin polis mesleğinden kaldırıldığını için ne kadar çok çalıştığını, fakat muvaffak olmadığını bilmiyorsunuz.

— Hiç te hayret etmem. Ben de onu darağacına göndermek için çok çalıştım. Demek ki dişe diş!

— İşte ben de onun için sizin böyle birdenbire nasıl dost olduğunuzu şaşıyorum.

— Sir Corc, sizin anlıyamadığınızı bazı noktalar var. Bazı değil, o kadar çok noktalar var ki, hangisini sayacağımı şaşıyorum.

Şef biraz sinirlendi:

— Sen de tuhaf bir adamsın, de - di, benimle yemeğe gelir misin?

— Nerede yiyeceğiz?

— Benim klüpte...

— Maalesef oraya gidemeyeceğim. Bir defa sizin klüpte yemek yiyemem, midem bozuldu.

Şube müdürü gittikten sonra, T. X. masasının âzerine eğildi ve güldü. Yunanlı Reston şatosundan çıkıp da otomobile binerken, o - nu teşyi etmesini ve kendisine karşı iltifatlar göstermesini pek cüd -

"— Dispanserle ve ameli muayene yerlerine iki sınıf halk gelir.

Bunlardan birincisi hakikaten ihtiyacı sahipleridir. İkinci kısım ise ihtiyaç sahibi olmadığı halde, dispanserin kapısına lüks otomobile meccanî muayeneden istifade etmek isteyen tamahkâr zengin tabası..

Birincileri de ikiye ayırmak mümkündür:

Bir kısmı hakikaten 20 kuruş dahi veremez. Çünkü ancak gündelik ekmeğini kazanabilmektedir. Bunların arasında bilfarz gündelik kazançları 100 kuruştan aşağı olan ekmeği sınıfı ile hayatlarını kâh dencilik, kâh hamallıkla kazanan ve mahalle aralarında süprütü tenekelerinden mevaddî gidaie bakiyesi, ve viranelerden tahta ve odun parçaları tophyanlar ekseriyeti teşkil eder. Diğer kısım 20 kuruşu verebilenlerdir. Bunlar da maddeten bu parayı verebilirler amma, bu parayı o günkü ekmeplerinden, yiyeceklerinden kesmeğe mecbur kalırlar.

Şu halde kistas ne olmalıdır?

Nazariye olarak 1 liradan fazlasını kazanan bir adam yirmi kuruş veremlidir. Fakat bu adamın evinde iaşesile mükellef olduğu kaç kişi vardır?

Sonra her gelen hastadan aile ve ziyeti hakkında belediyeden verilmiş vesika mı aranacaktır?

Halkın sıhhatini korumak belediyenin başta gelen vazifelerindendir. Bu hizmetten herkesi kayıtsız ve şartsız ve kolaylıkla istifade etmesi lâzımdır. Bu itibarla hastadan para alınması kat'iyen para alınması muvaffak değildir.

Bir de, ıstırap içinde bulunan bir hastaya doktorun karşısında fakir -

ÇOK YAKINDA

Musa Çocukları romanı yerine Süleyman'ın sarayında Kudüs kızları

YAZAN: M. Necdet Tuncer

Baştan başa aşk, heyecan ve harp sahneleri Bu sütunlarda

Bir erkek kaçırıldı

Zora dayanan sevgi tezahürlerini biliriz: Erkek kıza kaçırıyor, ve bu suç markeme huzurunda evlenme ile suç olmaktan çıkardır. Bu vakaların yavaş yavaş tarihe karış - eden zamanımız, acayip bir zaman olduğu için midir, bilinmez, mahiyet itibarile bir, fakat kaçırılan ve kaçırılan bakımından başka bir vak'ayı kaydetmemize imkân vermiştir:

Şikagoda bir kadın, bir avukatı, kendisiyle evlenmeye icbar etmek kasdiyle, altı şerikinin de yardımı ile dağa kaldırmıştır.

İspanya hâdiseleri

İspanya sınırlarının kontrolü içinde bunun İspanya - Fransa ksmına baş mürakip olarak tayin edilen Danimarka albayı Dunn'un, Fransa ordusu Pirene kıtalarında görmüş bir topçu ve aynı zamanda hukuk doktoru olduğunu gazete - ler haber veriyorlar.

Askerlik, topçuluk, hukukçuluk ve fazla olarak da Pirene dağları hakkında bilgi ve nihayet, bitaraf - lık.. Bir insanda bütün bunlar bulunduktan sonra İspanya sınırla -

lığını söylemek gibi izzeti nefis yarası vermek tababet ve demokrasi mefhumlarına sığmaz..

Şefkat Yurdu Reisine göre:

Osmanlı Bankası İkinci Direktörü ve Şefkat Yurdu Reisi B. Rauf Baykan fakiri şöyle anlatmaktadır:

"Malûliyet veya her hangi başka bir sebepler çalışmıyarak geçimi için lazım gelen asgarî kazancı temin edemeyen ve bunu temin edemediği için başkasının yardımına muhtaç bulunanlar fakir insanlardır. Daha kısa olarak ifade lâzım gelirse bir cemiyet içinde sayı ile asgarî kazanç haddini temin edemeyen in - sanlara fakir ve yardıma muhtaç denilir.."

rını kontrol gibi ince bir işde dahi muvaffak olacağı kabul edilmek lâzım gelmez mi?

Uzun bir uyku

Bir Roma haberini sütunlarına alan bir İngiliz gazetesi Bettina Pieri adında bir kadının 75 yıldan beri, pek nadir uyanarak, tekrar uyuduğunu bildiriyor. On beş yaşındayken uyku hastalığına tutulan bu kadıncağın her uyanışında akli melekelerine sahip olduğu görülmüştür.

Aklı başında olduğu halde kadının uykudan vaz geçmemesinin sebebi, keiki de, etrafına bakılıp dünyanın ne halde bulunduğunu gördükten sonra uykuyu uyanıklığa tercih etmesindedir

Mekteplerdeki Kızılay Teşkilâtı

Şehrimizdeki yabancı ve azlık okullarında da Kızılaya gençlik teşkilâtı yapılması Maarif idaresinden mekulelere biadirlmiştir.

Alman lisesinde Kızılay gençlik teşkilâtı yapılmaya karar verilmiş ve derhal faaliyete geçmiştir. Bu iş için üç muallimden mürekkep bir komisyon seçilmiştir.

Kitap ve gençlik hakkında konferans

Eminönü Halkevinin radyoda beş günde bir yaptığı kitap tanıtma propagandası konferanslarının beşincisi yarın akşam verilecektir. Bu konferansı muharrir arkadaşımız Nusret Safa Coşkun verecektir. Mevzu (kitap ve gençlik) tir. On dakikalık bu konuşmayı müteakip yeni çıkan eserler tanıtılacaktır.

İnanalım mı?

Polis romanı: 13

Karanlıkta bir ışık

Yazan: **Edgar Valas**
Çeviren: **Muammer Alatur**

Kara hiddetinden cevap vermedi ve otomobile girdi. Fakat T. X. şu sözleri ilâve etti:

— Eğer eski şoförünüze mektup yazarsanız, benden de selâm söyleyiniz ve annesinin bir an evvel iyileşmesini temenni etmekte olduğuma da ilâve ediniz.

Kara yine cevap vermedi, fakat otomobil bir hayli uzaklaştıktan sonra, baygınlıklar geçirdi.

— 5 —

T. X. Meredit altı ay sonra, bir harita üzerine bir çizgi daha çizdi. Bu haritada daha bir çok çizgebe göze çarpıyordu. O sırada şube müdürü içeri girdi ve merakla sordu:

— Yine neler yapıyorsunuz dos-

tum?

— Ehemmiyetsiz bir boşluğu dolduruyorum. Bu haritayı yapan zat, nedense şimdiki çizdiğim bu çizgiyi unutmuş. Aradığım şey bu derenin içinde bulacağım emi - nim.

— Leksman meselesinde partiyi hâlâ bırakmadığınızı anlıyorum. Kaç seneye mahkûm oldu? On beş seneye değil mi?

— Evet, on beş seneye! hem de bu mahkûmiyeti ile ucuz kurtuldu - ğuna emin olabilirsiniz.

Sir Corc pencereye doğru yürüdü, Vithil caddesinden geçen kalabalığa baktı. Dedi ki:

— İştittigime göre, siz Kara ile artık iyi geçiniyorsunuzuz.

T. X. tasdik eder bir tarzda ba-

diye almıştı. Hattâ Kara'nın sayfiyedeki köşkünde bir hafta sonu yemeğine daveti bile kabul etmişti. Burada yüksek sosyete ve men - sup insanlarla, politikacılarla ve gayet güzel kadınlarla görüşmüştü.

T. X. Beston şatosunun işlerini üzerine almıştı. Gras Leksman Londra'da bir apartmana taşınmış ve şatodaki mobilyaların çoğunu Londra'ya getirtmişti.

Genç kadının küçük bir geliri vardı, Kocasının muhakemesi dolayısıyla gazetelerin neşriyatı üzerine satışları daha ziyade artan romanların telif hakkı da kendisine kaldığı için, para cihetinden sıkıntısı yoktu.

T. X. bir taraftan çalışırken, bir taraftan başını sallıyarak söyleni - yordu:

— Vay canına bel! diyordu. On beş sene ha..

Zaten bu işin başında Leksman'ı kurtulmanın çok güç olacağını anlamıştı. Çünkü öldürülen Leksman'ın alacaklısı idi. Tehdit mektubu ortada yoktu. Suçlunun kendisini tehdit için kullandığını söylediği ta -

banca ortada yoktu. Dahiliye mü - teşarı T. X.'e şunları söylemişti:

— Eğer tabancayı bulabilirseniz Leksman'ın beraatini ümit etmek mümkündür.

Civardaki derelerin bütün suları karıştırılmış, yatakları aranmış, fakat tabanca bulunamamıştı. T. X. bunun üzerine daha müessir çareler aramak lâzım geldiğini anlamıştı.

Kara'nın bulunmadığı bir sırada, esrarengiz bir elektrikli Kadogan bahçesindeki 456 numaralı eve gele - rek, o kadar maharetle dil dökmüştü ki, emniyet hasıl eden hizmetçiler bu adamı, efendilerinin hususî odasına kadar sokmağa müsaade etmişlerdi. Elektrikli bu odadaki elektrik tesisatını düzeltceğini iddia ediyor - du.

Ertesi gün Kara kasasının açıldığını ve içinde dikkatle aranmış olduğunu anlamıştı. Gerçi servetinin en mühim kısmı bankada idi. Kara öyle olmakla beraber korkusundan, kasasını her türlü hırsızlığı gayri mümkün kılacak son sistem başka bir kasa ile değiştirmişti.

T. X. işlerini bitirdi, ellerini yı -

kadı ve havlu ile silinirken, Man - sus içeriye girdi. O dakika hiç eski Mansus'a benzemiyordu. Heyecanını güç zaptettiği anlaşılıyordu:

— Vassalaro'nun adresini bul - dum, dedi. Grit sokağında oturuyor.

T. X. tashih etti:

— Hayır, dedi, öğrenememiş - niz. Adelf'de oturuyor.

— Affedersiniz, onun iki tane a - partmanı vardı. Bu sabah Vest - minster köprüsünden geçerken, bunlardan birinin Vassalaro ismini telâf - fuz ettiğini işitince hemen kulak kabarttım.

— Anlatınız bakalım.

— Birisi iyi giyinmiş, gayet mu - terem bir zata benziyordu. Bu zat dedi ki:

— "Bu Vassalaro benden bir apart - manı kiralamıştı. Eşyası hâlâ ora - dal.

"O zaman yaklaştım. Kendimi ta - nıttım: "Ben polisim, dedim. Lütfen benimle beraber geliniz.."

—Ve tabii bu muhterem zat ta size hiç bir şey söylemedi.

(Devamı var)

RADYO

BUGÜNÜN RADYOSU

Öğle neşriyatı:

Akşam neşriyatı:

Saat 12,30 plâkla Türk musikisi, 12,50 Havadis, 13,05 muhtelif plâk neşriyatı, 14 son.

Saat 18,30 plâkla dans musikisi, 19,30 Beyoğlu Halkevi neşriyatı kolu namına Bay Nusret Sefa (yeni kitaplar), 20 Belma ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,30 B. Ömer Rıza tarafından arapça söylev, 20,45 Cemal Kâmil ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, saat ayarı, 21,15 Şehir Tiyatrosu operet kısmı (Lüks Hyat) birinci perdesi, 22,30 plâkla sololar, opera ve operet parçaları, 23,00 son.

BORSA - PİYASA

15-3-937

ÇEKLER

	Açılış	Kapanış
Londra	617.	617.50
Newyork	0, 7920	0.7920
Paris	17. 2450	17.23
Milano	15, 0470	15.0332
Brüksel	4, 70	4.6963
Atina	58, 5737	58.5020
Cenevre	3, 4770	3.4740
Sofya	64, 5056	64.4534
Amsterdam	1, 4490	1.4484
Prag	22, 70	22.6817
Viyana	4, 2236	4.22
Madrid	11, 4586	11.4494
Berlin	1, 9680	1.9675
Varşova	4, 1830	4.18
Budapeşte	4, 3760	4.3720
Bükreş	108, 7650	108.1780
Belgrat	34, 6810	34.6558
Yokohama	2, 7785	2.7764
Moskova	24, 64	24.6
Stokholm	3, 1434	3.1410

PARALAR

	Alış	Satış
1 Sterlin	114.	619.
1 Dolar	123.	126.
20 Frank	111.	113.
20 Liret	120.	125.
20 Belçika Francı	80.	84.
20 Drahmi	21,50	21,50
20 İsviçre Francı	565.	575.
20 Leva	20.	23.
1 Florin	63.	64.
20 Kron Çek	70.	75.
1 Şilin Avusturya	20.	23.
Pezeta	—	—
1 Mark	25.	28.
1 Zloti	20.	22.
1 Pengo	21.	23.
20 Ley	12.	14.
20 Dinar	48.	52.
Yen	—	—
1 Kron İsveç	30.	32.
1 Altın	1037.	1038.
1 Banknot	246.	248.

ESHAM

	Açılış	Kapanış
İş Bankası Mü.	—	—
" " N.	—	—
" " Ha.	—	—
Anadolu şm. 60 0/0 Peşin	—	—
" " yüzde 60 0/0 Vadeli	23.	23.
" " 100 de 100	—	—
Ankar çimento 14,60	14,60	—
Merkex Ban.	—	—

İSTİKRAZLAR

	Açılış	Kapanış
Türk Borcu I Peşin	—	—
" " I Vadeli 91,65	19,63	—
" " II Peşin	—	—
" " II Vadeli 99, —	99, —	—
" " III Peşin	—	—
" " III Vadeli —, —	—, —	—
Ergani	—	—
Sivas Erzurum I	—	—
" " II	—	—
" " III	—	—
Şark şim.	—	—
Yüzde 5 Hazine	—	—
" 2	—	—

TAHVİLÂT

	Açılış	Kapanış
Anadolu Pe. I	—	—
" Va. I	39,75	39,75
" Va. II	—	—
" Va. II	39,75	39,75
" Pe. III	—	—
" Va. III	—	—
" Müessil Pe.	—	—
" Va.	42,50	42,50

1356 Hicri Muharrem 1353 Rumi Mart
3 3

16 Mart Salı

Vakitler	Vasatı sa. d.	Ezanı sa. d.
Güneş	6 12	11 57
Öğle	12 23	6 07
İkinci	15 44	9 29
Akşam	18 16	12 00
Yatsı	19 46	1 31
İmsak	4 34	10 18

Bu yaşta böyle
GÜLEBİLMEK İÇİN
ŞİMDİDEN BİRİKTİR

TÜRKİYE ZİRAAT BANKASI

KUMBARA

BİRE
1000
VEREN
TARLADIR

TÜRKİYE
ZİRAAT
BANKASI

Muhakemat dosya numarası: 7975/81. Y N. A.
Sultanahmet 3 üncü Sulh Hukuk Hakimliğinden:
Dosya 934/571 yenilemediği İstanbul maliye muhakemat müdürlüğünün Sultanahmet 3 üncü sulh hukuk mahkemesine bilmüraca; mülga dahiliye nezareti idare u mumiye kalemei mümeyyizi Mustafa Zekinin 19 Ağustos 1341 tarihinde teklif edilen memuriyeti kabul etmediği halde mezkûr tarihten birinci kânun 1341 tarihine kadar haksız almış olduğu maaşlardan beş bin sekiz yüz otuz dört

kuruşun faiz ve masarifi muhakeme ve ücreti vekâletle birlikte tahsil hakkında ikame olunan dava üzerine cereyan eden muhakemede mumaileyhin Erenköyünde kocar pınarda ikametgâh olarak gösterdiği 29 numaralı evde bulunamamış ve ikametgâhı hazır malûm bulunmamış olduğundan hazine avukatı tarafından mübrez vesaikten bahisle gyaben muhakeme icrasına karar verilmiş ve muhakeme 12/3/937 den 21/4/937 saat 10/30 talik olunmuş olduğundan mumaileyhin ilân tarihinden itibaren beş gün içinde itiraz etmediği ve mezkûr muhakeme gününde is-

batı vücut etmediği takdirde muhakemeye kabul olunmayacağı ve mübrez vesaikte tevfiğin; kabul etmiş addile aleyhine karar verileceği malûmu olmak ve ona göre hareket etmek üzere tebliğ makâmına kaim olarak ilân olunur.

Göz Hekimi
Dr. Şükrü Ertan
Çağaloğlu Nuruosmaniye cad.
Çağaloğlu No. 30 (Eczanesi yanında) Telefon. 22566

iki tehlike işareti:
Nezle ve baş ağrısı

Soğuk algınlığının bu ilk alametlerini

Gripin

ile bertaraf etmezseniz bir çok ağır hastalıklara tutulmak tehlikesi baş göstermiş demektir

Gripin

Bütün ağrı, sızı ve sancuları, derhal dindirir. Gripe, romatizmaya, diş, sinir, adale, bel ağrılarıyla kırıklığa karşı bilhassa müessirdir. İcabında günde 3 kase alınabilir.

GRİPİN

Türk Hava Kurumu
BÜYÜK PİYANGOSU
Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin etmiştir.

6 ıncı keşide 11 - Nisan - 1937 dedir.

Büyük ikramiye **200.000** liradır.
Ayrıca: 40.000, 25.000, 20.000
15.000, 10.000 Liralık ikramiyelerle (50.000 ve 200.000) liralık iki adet mükâfat vardır..

Dikkat: Bilet alan herkes 7 - N I S A N - 937 günü akşamına kadar biletini değiştirmiş bulunmalıdır.
Bu tarihten sonra bilet üzerindeki hakkı sakıt olur..

Maliye Muhakemat Müdürlüğü dosya numarası: 3723/136

Sultanahmet Üçüncü Sulh Hukuk Mahkemesinden:

36/1468 İstanbul maliye muhakemat müdürlüğünün hazine avukatı Yusuf Nuri Anter vekâletile mahkemeye bilmüraca 36/1468 numaralı dosya ile polis memuru Mehmet Hilminin eşyayı milliyeden ve maaştan borcu olduğu iddia olunan elli dört lira 18 kuruşa kefil olmuş olan ve büyük karşıda Hazretçiler sokağında 2 ve 8 numaralı dükkânları adres göstermiş oldukları halde hali hazır ikametgâhları malûm olmamasından dolayı gyaben muhakemeleri icra kılınmakta olan koltukçu esnafından Alâettin ve Mehmet Salih haklarında 10/3/937 tarihli celisei muhakemede müddaleyhlerden Salihin berayı istiktap ve Alâettinin de berayı tahlif mahkemeye 19/4/937 saat gelmeleri ve Mehmet Salih gelmediği takdirde istiktaptan istinkâf etmiş ve Alâettin de yeminden imtina etmiş addile hüküm olunacağının ihtarı suretile tebliğat icrasına karar verildiğinden işbu kararın ilânı tarihinden itibaren beş gün içinde itiraz olunmadığı ve mezkûr gün ve saatte mahkemede isbatı vücut etmedikleri takdirde kararı mezkûr dairesinde hüküm verileceği malûm olmak üzere tebliğ makâmına kaim olarak ilân olunur.

Sultanahmet Üçüncü Sulh Hukuk mahkemesinden:

Muhakemat M. dosya N. 4289/45 dosya, 934/179 yenileme. 710 numaralı beyanname ile muamelesi yapılan gümrük resminden noksan gümrük resminden noksan alınan altmış beş liranın İstanbul gümrüğünde muayene memuru Mehmet Ziyaettin ve gümrük muhasiblerinden müteveffa İsmail Vakıf varislerinden oğlu Necmi haklarında yangından evvel 933/1147 numaralı dosya ile ve yangından sonra da yenileme suretile 934/179 numaralı dosya ile ikame olunan davanın cari müteaddit muhakemelerde müddaleyhlerin ikametgâhı hazırleri bulunmamış ve muhakemece bizzarur ilâne tebliğat icrasına ve muhakemenin 9 nisan 1937 Cuma günü saat 10,30 tarihinde icrasına karar verilmiş olduğundan müddaleyhlerin mezkûr gün ve saatte mahkemeye gelmeleri ve aksi takdirde muhakemenin yapılarında bakılacağı malûm olmak üzere keyfiyet tebliğ makâmına kaim olmak üzere ilân olunur.

Sahibi ve umumî neşriyatı idare eden Başmuharrir

E. İzzet

Basıldığı yer: Matbaai Ebüzziya

Kayp

Şirketihayriyeden almış olduğum pasoyu kaybettim, hükmü yoktur.

SÜLEYMAN ATA